

LUONNOS 9.10.2020

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain, rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia, rahanpesun selvittelykeskuksesta annettua lakia sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettua lakia.

Neljännän rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa havaittujen puutteiden johdosta on noussut esiin tarve tehdä muutoksia sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettuun lakiin että rahanpesun selvittelykeskuksesta annettuun lakiin.

Lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi kansallisen lainsäädännön yhteensovittamiseksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n alaisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän suositusten kanssa.

Esityksessä ehdotetaan lakimuutoksia vain teknisluontoisimpien muutostarpeiden osalta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	4
3 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3.1 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä.....	4
3.2 Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta	4
3.3 Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	7
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	7
<i>Vaikutukset kotitalouksiin</i>	7
<i>Vaikutukset yrityksiin</i>	7
<i>Vaikutukset julkiseen talouteen</i>	8
4.2.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	8
4.2.3. Muut yhteiskunnalliset vaikutukset.....	8
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	9
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	9
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot.....	9
6 Lausuntopalaute	10
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	10
7.1 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä.....	10
7.2 Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta	16
7.3 Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä	17
8 Lakia alemman asteinen sääntely	18
9 Voimaantulo	18
10 Toimeenpano ja seuranta	18
11 Suhde muihin esityksiin.....	18
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	18
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	19
LAKIEHDOTUKSET	20
1. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä.....	20
2. Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta	27
3. Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta.....	28
LIITE	30
RINNAKKAISTEKSTIT	30
1. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	30
2. Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta	41
3. Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta.....	44

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Vuonna 2017 pantiin kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta, jäljempänä *neljäs rahanpesudirektiivi*. Suomi sai Euroopan komissiolta 25.1.2019 perustellun mielipiteen, jonka mukaan Suomi ei ole saattanut kansallista lainsäädäntöään kaikkien neljännen rahanpesudirektiivin säännösten mukaisiksi. Suomen hallitus katsoi komissiolle toimittamassa vastauksessaan, että Suomi ei ole laiminlyönyt velvollisuuttaan saattaa kansallista lainsäädäntönsä vastaamaan neljännen rahanpesudirektiivin säännöksiä tai velvollisuuttaan ilmoittaa komissiolle näitä säännöksiä. Vastauksessa toimitettiin komission perustellussa mielipiteessä osoitettujen kohtien osalta tarkempi selvitys täytäntöönpanosta. Samalla vastauksessa todettiin, että komission kiinnitettyä erityistä huomiota joihinkin direktiivin säännöksiin, Suomen hallitus aikoi arvioida tarvetta mahdollisiin lainsäädännön täsmennyksiin. Mahdollisesti täsmennettävien säännösten osalta Suomen vastauksessa nostettiin esiin direktiivin 16 artikla, 18 artiklan 3 kohta, 45 artiklan 2 ja 5 kohta sekä 53 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta. Komissiolta 14.5.2020 saadun tiedon mukaan komissio on päättänyt lopettaa rikkomusmenettelyn Suomen osalta. Päätös ei estä komissiota avaamasta halutessaan rikkomusmenettelyä uudelleen.

Suomi on jäsen Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n alaisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisessa työryhmässä Financial Action Task Force, (jäljempänä *FATF*). FATF on hallitustenvälinen toimintaryhmä, joka kehittää suosituksia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskeviksi toimintamalleiksi. FATF suorittaa myös maa-arvioita, joissa kartoitetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen tilannetta kulloinkin tarkastelun kohteena olevassa maassa. FATF toteutti Suomen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan maa-arvion vuosien 2018–2019 aikana. Huhtikuussa 2019 julkaistussa maa-arvioraportissa Suomen erityiseksi vahvuudeksi arvioidaan kansainvälinen yhteistyö, ja lisäksi kiitosta annetaan myös kansalliselle riskiarvioinnille ja koordinoinnille sekä tiedustelu- ja muun selvittelytiedon keräämiselle ja käytölle. Keskeisenä heikkoutena sen sijaan raportissa nostetaan esiin valvontatoiminnan riittämätön riskiperusteisuus. Syyksi tähän tiivistetään valvojien rajallinen riskituntemus valvottavista aloista yhdistettynä huomattavaan resurssien alimitoitukseen vastuisiin ja työmäärään nähden. FATF:n esiin nostamien puutteiden johdosta kansallisia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevia säännöksiä, erityisesti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain säännöksiä tulee muuttaa tai täydentää kansallisen lainsäädännön yhteensovittamiseksi FATF:n suositusten kanssa. Suomi on maa-arvioinnin jälkeen FATF:n tehostetussa seurannassa ja raportoi FATF:lle edistymisestään suositusten täyttämässä määräjain FATF:lle toimitettavilla seurantaraporteilla. Suomen oli tarkoitus raportoida ensimmäisen kerran edistymisestään FATF suositusten täytäntöönpanon osalta kesäkuussa 2020 pidetyssä FATF:n kokouksessa, mutta COVID-19-pandemian vuoksi Suomen ensimmäinen seurantaraportin antaminen siirtyi lokakuulle 2020.

Valtiovarainministeriö on kartoittanut keskeisiltä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen toimijoilta mahdollisia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan lainsäädännön muutostarpeita kevään ja kesän 2020 aikana. Lainmuutostarpeita on saatu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvontaviranomaisilta, ilmoitusvelvollisilta ja keskusrikospoliisin rahanpesun selvittelykeskukselta. Näistä lainmuutostarpeista on noussut esiin

muutamia teknisluontoisia lainmuutosehdotuksia, jotka on otettu mukaan tähän hallituksen esitykseen. Osa saaduista lainmuutostarpeista tullaan käsittelemään vuosien 2020-2021 aikana työryhmässä, jonka valtiovarainministeriö tulee asettamaan

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä yhdessä sisäministeriön kanssa. Esitystä valmisteltaessa on kuultu kirjallisesti keskeisiä sidosryhmiä.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Neljännellä rahanpesudirektiivillä muutettiin rahanpesun estämisestä aikaisemmin annettuja direktiivejä. Direktiivin tarkoituksena oli tehostaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa saattamalla unionin säädökset yhdenmukaisiksi FATF:n helmikuussa 2012 hyväksymien rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen sekä joukkotuhoaseiden leviämisen torjuntaa koskevien kansainvälisten normien kanssa, eli tarkistettujen FATF:n suositusten kanssa. Direktiivin tavoitteena oli myös säätää ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä vakavista rikoksista saatujen varojen käsittelyyn sekä rahan tai varojen keräämiseen terrorismia varten rahoitusjärjestelmän eheyden, moitteettoman toiminnan, maineen ja vakauden turvaamiseksi.

Direktiivi sisältää säännöksiä muun muassa yritysten tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen ylläpidosta, seuraamusjärjestelmän vähimmäisvaatimusten yhtenäistämisestä, riskiperusteisen lähestymistavan korostamisesta, kansallisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion laatimisvelvoitteen asettamisesta jäsenvaltioille, soveltamisalan laajentamisesta kattamaan kaiken tyyppiset rahapelit siten, että poikkeukset tulee perustella erikseen, kynnyksarvon pienentämisestä käteisellä tavarakauppaa käyvien henkilöiden osalta, verorikosten sisällyttämisestä soveltamisalaan rahanpesun esirikoksina, poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden käsitteen laajentamisesta ja viranomaisten välisen yhteistyön tehostamisesta.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevaa lainsäädäntöä on uudistettu merkittävästi EU:ssa ja kansallisesti viime vuosina. Neljäs rahanpesudirektiivi on pantu kansallisesti täytäntöön muun muassa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetulla lailla (444/2017, jäljempänä *rahanpesulaki*) ja lailla rahanpesun selvittelykeskuksesta (445/2017). Viides rahanpesudirektiivi on pantu kansallisesti täytäntöön pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetulla lailla (571/2019), virtuaalivaluutan tarjoajista annetulla lailla (572/2019) sekä muutoksilla muun muassa rahanpesulakiin.

Nyt voimassa oleva rahanpesulaki tuli voimaan 3.7.2017. Rahanpesulain tavoitteena on estää rahanpesua ja terrorismin rahoittamista, edistää tällaisen toiminnan paljastamista ja selvittämistä sekä tehostaa rikoksen tuottaman hyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia.

Rahanpesulain voimaantulon jälkeen on tullut ilmi sekä neljännen rahanpesudirektiivin että FATF:n suositusten täytäntöönpanoon liittyviä puutteita, joiden johdosta lakia tulisi muuttaa.

3.2 Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta

Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta tuli voimaan 3.7.2017. Laissa rahanpesun selvittelykeskuksesta säädetään rahanpesun selvittelykeskuksen tehtävistä, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, paljastamisesta ja selvittämisestä koskevasta rekisteristä, toimivaltuuksista, oikeudesta saada ja luovuttaa tietoa sekä kansainvälisestä yhteistyöstä. Lain voimaantulon jälkeen

on tullut ilmi neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanoon liittyviä lainmuutostarpeita, jotka ovat pääosin teknisiä.

3.3 Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä

Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä tuli voimaan 1.5.2019. Lain 4 ja 5 §:ää on sovellettu kuitenkin vasta 1.9.2020 lukien. Laissa säädetään pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä, joka muodostuu pankki- ja maksutilien tiedonhakupankki- ja pankki- ja maksutilirekisteristä. Lain voimaantulon jälkeen ilmeni lainmuutostarpeita, joita on korjattu lailla pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (xxx/2020). Lain muuttamisen yhteydessä tarkoitettu muutos 6 §:ään jäi kuitenkin virheellisesti pois eduskunnalle toimitetusta hallituksen esityksestä, joten tässä esityksessä ko. pykälää ehdotetaan nyt muutettavaksi.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksen 1. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi lakia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä. Ehdotukset perustuvat neljännen rahanpesudirektiivin Suomen täytäntöönpanon osalta komission esille nostamiin puutteisiin kansallisessa lainsäädännössä, FATF:n Suomen maa-arvioraportin suosituksiin ja kansallisiin lainmuutostarpeisiin.

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi ulkomaisen trustin määritelmää lisäämällä siihen trustin kaltaiset oikeudelliset järjestelyt ja lisättäväksi lain määritelmiin käsite pöytälaatikkopankki. Poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää tarkennettaisiin siltä osin, kun kyseessä ovat henkilöt, joiden julkisesti merkittävässä tehtävässä toimiminen on päättynyt.

Ulkomaalaisen trustin tosiasiallista edunsaajaa koskevaa pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että säännöksessä viitattaisiin myös niihin henkilöihin, jotka ovat vastaavassa tai samankaltaisessa asemassa kuin trustin tai trustin kaltaisen oikeudellisen järjestelyn perustaja tai tämän mahdollisesti asettama suojelija, omaisuudenhoitaja tai edunsaaja.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia lain 2 luvun riskiarviota koskeviin säännöksiin. Esityksessä ehdotetaan tarkennuksia siihen, mitä elementtejä ilmoitusvelvollisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi laadittujen toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja valvonnan tulee sisältää.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia asiakkaan tuntemista koskeviin lain 3 luvun säännöksiin. Asiakkaan tuntemista ja riskiperusteista arviointia koskevaa säännöstä täsmennettäisiin lisäämällä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien huomioon ottamisen osalta maininta kehitettävistä tuotteista, palveluista ja liiketoimista sekä jakelukanavista ja teknologioista.

Asiakkaan tunnistamista ja henkilöllisyyden todentamista koskevaan säännökseen lisättäisiin nimenomainen kielto perustaa ja ylläpitää anonyymeja tai tekaistuilla nimillä toimivia asiakassuhteita. Lisäksi säännökseen lisättäisiin vaatimus, jonka mukaan satunnaisessa asiakassuhteessa asiakkaan tunnistamisen ja henkilöllisyyden todentamisen velvollisuuden raja olisi tuhannen euron varainsiirto silloin, kun on kyse virtuaalivaluuttavarainsiirrosta. Säännöksessä säädettäisiin myös ilmoitusvelvollisten velvollisuudesta pitää kirjaa tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan määrittämiseksi toteutetuista toimista.

Asiakkaan tuntemistietoja ja niiden säilyttämistä koskeviin säännöksiin lisättäisiin oikeushenkilöasiakkaan osalta vaatimus säilyttää asiakkaan tuntemista koskevista tiedoista myös kotipaikan osoite ja pääasiallisen liiketoimintapaikan osoite, mikäli se eroaa kotipaikan osoitteesta sekä yhteisösäännöt.

Asiakkaan tuntemista koskevien velvollisuuksien täyttämistä ilmoitusvelvollisen puolesta koskevaa säännöstä täydennettäisiin siten, että siihen lisättäisiin maininta asiakkaan tuntemista ja tietojen säilyttämistä koskevien velvollisuuksien ja niiden noudattamisen valvonnasta. Yksinkertaistetun asiakkaan tuntemisvelvollisuuden osalta säädettäisiin, että ilmoitusvelvollinen ei voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, mikäli ilmoitusvelvollinen havaitsee poikkeuksellisia tai epäilyttäviä liiketoimia. Kirjeenvaihtajasuhteisiin liittyvän tehostetun tuntemisvelvollisuuden osalta säännöstä tarkennettaisiin niin, että luotto- ja rahoituslaitoksen on tullut noudattaa jatkuvaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta.

Poliittisesti vaikutusvaltaiseen henkilöön liittyvää tehostettua tuntemismenettelyä koskevaa säännöstä tarkennettaisiin. Viittaukset siihen, että henkilö on ollut poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, poistettaisiin. Voimassa olevan säännöksen mukaan henkilöä ei enää pidetä poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä, kun hän ei ole toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä vähintään vuoteen. Edellä mainittua säännöstä täydennettäisiin niin, että ilmoitusvelvollisten on vähintään vuoden ajan otettava huomioon kyseiseen henkilöön liittyvä jatkuva riski ja sovellettava tuntemismenettelyä säädettyjä toimenpiteitä siihen asti, kun kyseiseen henkilöön ei enää katsota liittyvän poliittisesti vaikutusvaltaiselle henkilölle ominaista riskiä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lain 4 luvun ilmoitusvelvollisuutta, salassapitovelvollisuutta sekä liiketoimen keskeyttämistä koskevaa säännöstä. Voimassa oleva säännös ei mahdollista tiedonvaihtoa epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen osalta koko konsernin sisällä ja säännöstä esitetään muutettavaksi tältä osin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lain 6 luvun yhteisön velvollisuutta pitää yllä tosiasiallisia edunsaajiaan koskevia tietoja koskevaa säännöstä niin, että rahanpesulain mukaisen valvontaviranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskuksen tulee päästä tosiasiallisia edunsaajia koskeviin tietoihin ilman aiheetonta viivytystä.

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi 7 luvun valvontaviranomaisia koskevaa säännöstä siten, että siinä viitattaisiin tasavallan presidentin asetukseen eräiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaisten tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla (500/2018). Tällä asetuksella on säädetty rahanpesulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoviksi viranomaisiksi Ahvenanmaan maakunnan hallitus ja Ålands Lotteriinspektion -niminen viranomainen. Muutoksen myötä rahanpesulaista kävisi selkeämmin ilmi se, mitkä kaikki viranomaiset ovat vastuussa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvästä valvonnasta.

Esityksen 2. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi lakia rahanpesun selvittelykeskuksesta neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanossa havaittujen, lähinnä tekniluonteisten puutteiden johdosta.

Ehdotuksen mukaan rahanpesun selvittelykeskuksen tehtäväksi lisättäisiin operatiivisten ja strategisten analyysien tekeminen. Lisäksi ehdotetaan lakiin lisättäväksi rahanpesudirektiivin 33 artiklan 1 kohdan mukainen viittaus ilmoitusvelvollisten johtajiin ja työntekijöihin niinä tahoina, joilta rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen kannalta välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

Ehdotuksen mukaan lakia tarkennettaisiin myös niin, että rahanpesun selvittelykeskus voisi kieltäytyä tietojen luovuttamisesta, jos se voisi haitata rahanpesun, terrorismin rahoittamisen tai sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen hyöty on saatu, estämistä, paljastamista tai selvittämistä tai tutkintaan saattamista tai jos tietojen vaihtaminen voisi olla ristiriidassa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevien periaatteiden kanssa taikka olla muutoin Suomen oikeusjärjestyksen peruseriaatteiden vastaista.

Esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettua lakia pankki- ja maksutilirekisteriin tallennettavien tietojen osalta lisäämällä maininta siitä, että tilinhaltijan ollessa oikeushenkilö tulisi ilmoittaa myös tilin käyttöoikeudenhaltijat ja heidän säännöksessä jo aikaisemmin mainitut tiedot.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset kotitalouksiin

Esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia suurimpaan osaan kotitalouksista. Esityksillä selkeytettäisiin poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää. Ehdotetut muutokset toisaalta lisäävät tiettyjä henkilöryhmiä soveltamisalan piiriin, toisaalta rajaisivat joitain henkilöryhmiä soveltamisalan ulkopuolelle. Poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä, heidän perheenjäseniään ja yhtiökumppaneitaan on arviolta tuhansia Suomessa. Näiden henkilöiden asiakkuuksia koskee lähtökohtaisesti tehostettu tuntemisvelvollisuus. Tehostettu tuntemisvelvollisuus edellyttää ilmoitusvelvolliselta korostuneen huolellista menettelyä, mikä tarkoittaa muun muassa normaalia laajempaa selvitystä ja dokumentaatiota asiakkaan toiminnasta ja palvelujen käytöstä. Tästä voi aiheutua epäsuoria taloudellisia vaikutuksia kotitalouksille.

Vaikutukset yrityksiin

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia yrityksiin, sillä muutokset ovat pääosin teknisiä ja lähinnä selventävät voimassa olevia säännöksiä liittyen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Kuitenkin esityksellä voinee olla jonkinlaisia taloudellisia vaikutuksia ilmoitusvelvollisina toimiviin yrityksiin, koska esityksellä selkeytetään muun muassa niitä koskevia velvoitteita. Suomessa on kymmeniä tuhansia ilmoitusvelvollisiksi luokiteltavia yrityksiä, jotka toimivat eri sektoreilla. Mahdolliset vaikutukset voivat erota suuresti eri yritysten kohdalla.

Hallituksen esitys sisältää ilmoitusvelvollisia koskevat ehdotukset poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmän täsmentämisestä sekä poliittisesti vaikutusvaltaiseen henkilöön liittyvien riskien huomioon ottamisesta sen jälkeen, kun henkilön merkittävässä julkisessa tehtävässä toimiminen on päättynyt. Lisäksi ilmoitusvelvollisille säädettyä oikeutta ilmoittaa rahanpesun selvittelykeskukselle tehdystä epäilyttävää liiketoimintaa koskevasta ilmoituksesta laajennettaisiin koskemaan kaikkia konserniyrityksiä. Esityksessä ehdotetaan myös tarkennuksia siihen liittyen, mitä elementtejä ilmoitusvelvollisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi laadittujen toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja valvonnan tulee sisältää. Ehdotuksen mukaan ilmoitusvelvollisen tulisi säilyttää ja ylläpitää oikeushenkilön tuntemistiedoissa tietoa oikeushenkilön kotipaikan sekä pääasiallisen toimipaikan osoitteesta, joka voi poiketa oikeushenkilön rekisteröidystä osoitteesta. Ilmoitusvelvollisen tulisi myös pitää kirjaa tosiasiallisen edunsaajan tunnistamistoimenpiteistä. Ehdotuksen mukaan myös lisättäisiin ilmoitusvelvollisille vaatimus, jonka mukaan satunnaisessa asiakassuhteessa

asiakkaan tunnistamisen ja henkilöllisyyden todentamisen velvollisuuden raja olisi tuhannen euron varainsiirto silloin, kun on kyse virtuaalivaluuttavarainsiirrosta.

Edellä mainittujen ehdotusten johdosta ilmoitusvelvolliset joutuisivat mahdollisesti tarkistamaan ja päivittämään asiakkaan tuntemismenettelyyn, epäilyttäviä liiketoimia koskeviin ilmoituksiin ja riskiarvioon liittyviä toimintaperiaatteitaan, menettelytapojaan ja valvontaa. Ehdotuksilla saattaa olla myös vaikutuksia tietotekniisiin järjestelmiin. Tällaiset muutokset voivat aiheuttaa kustannuksia ilmoitusvelvolliselle. Toisaalta ehdotettu lainsäädäntö vähentäisi lain tulokinnanvaraisuutta ja täten selkeyttäisi yritysten toimintaympäristöä, millä olisi kustannuksia vähentäviä vaikutuksia.

Lisäksi ilmoitusvelvollisen tulisi myös ehdotuksen mukaan varmistaa, että sen sivuliikkeet ja enemmistöomisteiset tytäryritykset toteuttavat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla vähimmäistoimista ja lisätoimenpiteistä, jotka luottolaitosten ja finanssilaitosten on toteutettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin lieventämiseksi eräissä kolmansissa maissa annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/758 mukaisia vähimmäistoimia ja lisätoimenpiteitä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi niissä valtioissa, joissa lainsäädäntö ei salli asiakkaan tuntemiseksi rahanpesulaissa säädettyjen menettelyjen noudattamista. Tämän velvoitteen ei kuitenkaan arvioida aiheuttavan merkittäviä kustannuksia ilmoitusvelvollisille.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia Suomen budjettitalouteen tai muuhun julkiseen talouteen. Esityksen ehdotuksilla pyritään ehkäisemään, ettei Suomi joudu komission rikkomusmenettelyyn tai FATF:n korkean riskin listaan, joilla saattaisi olla taloudellisia vaikutuksia myös julkiseen talouteen.

4.2.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Hallituksen esityksen muutosten tarkoituksena on tehostaa viranomaisten tiedonsaantia. Esityksessä ehdotetaan, että rahanpesulain mukaisten valvontaviranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskuksen tulisi päästä yhteisön ylläpitämiin tosiasiallisia edunsaajia koskeviin tietoihin ilman aiheutonta viivytystä. Muutos selventäisi nykyistä säädöstä.

Ehdotuksen mukaan ilmoitusvelvollisen tulee varmistaa, että sen sivuliikkeet ja enemmistöomisteiset tytäryritykset toteuttavat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla vähimmäistoimista ja lisätoimenpiteistä, jotka luottolaitosten ja finanssilaitosten on toteutettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin lieventämiseksi eräissä kolmansissa maissa annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/758 mukaisia vähimmäistoimia ja lisätoimenpiteitä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi niissä valtioissa, joissa lainsäädäntö ei salli asiakkaan tuntemiseksi rahanpesulaissa säädettyjen menettelyjen noudattamista. Jos kuitenkin edellä mainitut lisätoimenpiteet eivät ole riittäviä, rahanpesulaissa tarkoitettujen valvontaviranomaisten olisi ehdotuksen mukaan suoritettava muita valvontatoimia. Tällä ehdotuksella arvioidaan olevan jonkin verran vaikutusta valvontaviranomaisten toimintaan ja resurssitarpeisiin, etenkin kun näissä tilanteissa olisi kyse rajat ylittävästä valvonnasta.

4.2.3. Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Vaikutukset rikosentorjuntaan ja turvallisuuteen

Hallituksen ehdotuksella on vaikutuksia rikoksentorjuntaan ja turvallisuuteen. Esityksessä selkeytetään nykyistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen lainsäädäntöä. Entistä selkeämpi lainsäädäntö vähentää tulkinnanvaraisuutta ja näin mahdollistaa entistä paremmin huomion kiinnittymisen niihin tapauksiin, joissa on korkeampi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski.

Lisäksi esitys sisältää EU:n rahanpesun selvittelykeskusten väliseen tiedonvaihtoon liittyvän muutosehdotuksen rahanpesun selvittelykeskuksesta annettuun lakiin. Muutosehdotuksen mukaan rahanpesun selvittelykeskuksen saadessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten mukaisen ilmoituksen, joka koskee toista jäsenvaltiota, sen on viipymättä toimitettava ilmoitus tuon jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle. Muutoksen myötä rahanpesun selvittelykeskuksella olisi selkeä velvoite ilmoittaa toiselle jäsenvaltiolle epäilyttävää liiketoimea koskevasta, toista jäsenvaltiota koskevasta ilmoituksesta, mikä parantaisi rahanpesun selvittelykeskusten välistä tiedonvaihtoa ja sitä kautta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa EU-tasolla.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Esityksellä on tarkoitus korjata neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanoon liittyviä teknisiä puutteita. Muutokset on tarkoitus notifioida komissiolle. Suomi on ollut neljännen rahanpesudirektiivin implementointiin liittyen rikkomusmenettelyssä, jonka komissio on lopettanut. Komissio voi aloittaa rikkomusmenettelyn uudestaan. Mikäli komissio aloittaisi rikkomusmenettelyn uudestaan, voisi se johtaa Suomen osalta taloudellisiin sanktioihin, sillä komissio voi viedä rikkomusasian Euroopan unionin tuomioistuimeen ja pyytää tuomioistuinta määräämään taloudellisia seuraamuksia.

Suomi on FATF:n tehostetussa seurannassa liittyen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevaan järjestelmään ja FATF:n suositusten täytäntöönpanossa havaittuihin puutteisiin. FATF edellyttää, että Suomi raportoi puutteiden korjaamisesta määräajoin annettavilla seurantaraporteilla. Mikäli Suomi ei edisty riittävästi FATF:n suositusten täyttämiseksi, sen on vaarana joutua FATF:n korkean riskin listalle, millä voisi olla vaikutusta Suomen luottoluokitukseen ja sitä kautta julkiseen talouteen. Esityksessä ehdotetut muutokset, jotka liittyvät FATF:n suositusten täytäntöönpanoon, on tarkoitus raportoida FATF:lle seurantamenettelyssä.

Hallituksen esitykseen on sisällytetty vain teknisiä muutosehdotuksia, jotka liittyvät neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanoon, FATF:n suosituksiin tai muihin kansallisiin muutostarpeisiin. Muita mahdollisia muutostarpeita on tarkoitus arvioida tulevissa, vireillä tai suunnitteilla olevissa säädöshankkeissa, jotka liittyvät rahanpesua ja terrorismin rahoittamista koskevan lainsäädännön uudistamiseen.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Euroopan komissio on aloittanut rikkomusmenettelyt jokaisen 28 EU:n jäsenvaltion kanssa neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanoon liittyen. Komission edustaja on todennut rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen asiantuntijakokouksissa, että osan jäsenvaltioiden osalta rikkomusmenettelyt on jo saatu päätökseen jäsenvaltioiden antamien vastausten perusteella ja muutamien jäsenvaltioiden osalta menettelyä jatketaan. Suomi on saanut 14.5.2020 ilmoituksen, jonka mukaan rikkomusmenettely on lopetettu.

6 Lausuntopalautte

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä ja sisäministeriössä virkatyönä.

Esityksestä pyydettiin lausunnot [...]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

1 luku Yleiset säännökset

2 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momentin 4 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus maksulaitoslain (297/2010) 7 b pykälään. Tällä hetkellä soveltamisalaa koskevan pykälän 1 momentin 4 kohdasta puuttuu viittaus maksulaitoslain 7 b pykälään, joka koskee tilitietopalveluiden tarjoajia. Euroopan komissio on antanut aiheesta lausunnon Euroopan pankkiviranomaiselle keväällä 2019 ja tässä yhteydessä on todettu, että tilitietopalveluiden tarjoajat kuuluvat rahanpesun ja terrorismin rahoittamiseksi annetun sääntelyn soveltamisalan piiriin.

4 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 9 kohtaa, jossa on määritelty ulkomainen trusti, tarkennettaisiin niin, että määritelmä sisältäisi myös trustin kaltaiset oikeudelliset järjestelyt. Muutoksella täydennettäisiin neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanoa.

Pykälän 1 momentin 11 kohtaa, jonka mukaan poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka toimii tai on toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä, tarkennettaisiin niin, että jos henkilön julkisesti merkittävässä tehtävässä toimiminen on päättynyt, häntä pidettäisiin poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä, jos tehtävän päättymisestä on kulu- nut 12 kuukautta tai vähemmän. Muutos liittyy rahanpesudirektiivin 22 artiklaan, jonka mukaan kun poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö ei enää toimi jäsenvaltion tai kolmannen maan antamassa merkittävässä julkisessa tehtävässä tai kansainvälisen järjestön antamassa merkittävässä julkisessa tehtävässä, ilmoitusvelvollisten on vähintään 12 kuukauden ajan otettava huomioon kyseiseen henkilöön liittyvä jatkuva riski ja sovellettava asianmukaisia riskialttiuteen perustuvia toimenpiteitä siihen asti, kunnes kyseiseen henkilöön ei enää katsota liittyvän poliittisesti vaikutusvaltaiselle henkilölle ominaista riskiä.

Pykälän 1 momentin 11 kohdan *i alakohtaa* muutettaisiin neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanossa havaitun puutteen johdosta. Voimassa olevan lain määritelmässä viitataan valtion kokonaan omistaman yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimen jäsenenä toimimiseen. Ehdotuksen mukaan määritelmästä poistettaisiin sana ”kokonaan”. Ehdotetun muutoksen myötä määritelmä kattaisi myös valtion osittain omistaman yrityksen. Neljännen rahanpesudirektiivin 3 artiklassa määritelmää ei ole rajattu koskemaan vain valtion kokonaan omistamia yrityksiä, joten määritelmää on tarpeen korjata tältä osin.

Pykälän 1 momentin 13 kohdan *a alakohtaa* muutettaisiin niin, että läheinen liikesuhde poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön perheenjäsenen kanssa ei enää tekisi henkilöstä poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppania. Tieto on ollut käytännössä erittäin hankala selvittää ja lainkohdan noudattaminen edellyttäisi merkittävässä julkisessa tehtävässä olevan henkilön perheenjäsenten liikesuhteiden huomioimista tai selvittämistä, eikä rahanpesudirektiivissä vaadita poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmän laajentamista edellä kuvatulla tavalla.

Pykälän 1 momentin 18 kohdan *b alakohtaan* tehtäisiin tekninen muutos.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin *uusi 19 kohta*, jossa määriteltäisiin pöytälaatikkopankki. Pöytälaatikkopankin käsitteen selkeyttämiseksi määritelmän lisääminen rahanpesulakiin olisi tarpeellista. Neljännessä rahanpesudirektiivissä pöytälaatikkopankki on määritelty 3 artiklassa. Direktiivin mukaan pöytälaatikkopankilla tarkoitetaan luotto- tai finanssilaitosta taikka luotto- tai finanssilaitoksen suhteen vastaavaa toimintaa harjoittavaa laitosta, joka on perustettu sellaisella lainkäyttöalueella, jolla sillä ei ole fyysistä toimipaikkaa eikä todellista johtoa, ja joka ei ole sidoksissa säänneltyyn finanssiryhmään. Neljännen rahanpesudirektiivin 24 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on kiellettävä luotto- ja finanssilaitoksia aloittamasta tai jatkamasta kirjeenvaihtajasuhteita pöytälaatikkopankin kanssa. Lisäksi edellä mainitun artiklan mukaan niiden on edellytettävä, että kyseiset laitokset toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, etteivät ne aloita tai jatka kirjeenvaihtajasuhteita sellaisen luotto- tai finanssilaitoksen kanssa, jonka tiedetään antavan pöytälaatikkopankkien käyttöä tilejään. Rahanpesulain 3 luvun 12 §:llä on täytäntöön pantu rahanpesudirektiivin 24 artiklassa säädetty kielto luotto- tai rahoituslaitokselle aloittaa tai jatkaa kirjeenvaihtajasuhdetta sellaisen laitoksen kanssa, joka on pöytälaatikkopankki tai jonka tilejä pöytälaatikkopankit voivat käyttää. Lisäämällä pöytälaatikkopankin määritelmä rahanpesulakiin täydennettäisiin edellä mainittua rahanpesulain säännöstä.

6 §. *Ulkomaisen trustin tosiasiallinen edunsaaja.* Pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohtaan tehtäisiin tekninen muutos. Momenttiin lisättäisiin *uudet 4 ja 5 kohdat*, joissa säännöstä täsmennettäisiin niin, että siinä viitattaisiin myös niihin henkilöihin, jotka ovat vastaavassa tai samankaltaisessa asemassa kuin trustin tai trustin kaltaisen oikeudellisen järjestelyn perustaja tai tämän mahdollisesti asettama suojelija, omaisuudenhoitaja tai edunsaaja. Lisäksi edunsaajana pidettäisiin, jos edunsaajaa ei ole vielä vahvistettu, niitä henkilöryhmiä, joiden pääasiallista etua silmällä pitäen oikeudellinen järjestely tai oikeushenkilö on perustettu tai toimii.

Muutoksella täydennettäisiin rahanpesudirektiivin 3 artiklan 6 kohdan c alakohdan täytäntöönpanoa.

2 luku **Riskiarvio**

3 §. *Ilmoitusvelvollisen riskiarvio.* Pykälän 2 momentin 1 kohtaa täydennettäisiin lisäämällä siihen riskienhallintaa koskevien mallimenetelmien kehittäminen. Momenttiin lisättäisiin myös *uusi 2 kohta*, jonka mukaan toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja valvonnan tulisi sisältää myös asiakkaan tuntemisvelvollisuuden, raportoinnin, tietojen säilyttämisen ja työntekijöiden taustaselvityksen. Edellisen lisäyksen johdosta nykyinen momentin 2 kohta muuttuisi *uudeksi 3 kohdaksi*. Uuteen 3 kohtaan täydennettäisiin, että toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja valvonnan tulee sisältää myös sisäisen valvonnan ja vaatimustenmukaisuuden hallinnan sekä vaatimusten mukaisuudesta vastaavan henkilön nimittämisen johdon tasolla, jos tämä on perusteltua ilmoitusvelvollisen toiminnan luonne ja koko huomioon ottaen. Muutoksella täydennettäisiin rahanpesudirektiivin 8 artiklan 4 kohdan a-alakohdan täytäntöönpanoa.

Rahanpesudirektiivin 8 artiklan 3 alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että ilmoitusvelvollisilla on käytössä toimintaperiaatteet, valvontatoimenpiteet ja menettelytavat, joilla vähennetään ja hallitaan tehokkaasti unionin, jäsenvaltion ja ilmoitusvelvollisten tasolla tunnistettuja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä. Näiden toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen on oltava oikeassa suhteessa ilmoitusvelvollisten luonteeseen ja kokoon nähden. Rahanpesudirektiivin 4 kohdan a-alakohdan mukaan edellä 3 kohdassa tarkoitettuihin toimintaperiaatteisiin, valvontatoimenpiteisiin ja menettelytapoihin on kuuluttava a) sisäisten toimintaperiaatteiden, valvontatoimenpiteiden ja menettelytapojen kehittäminen.

täminen, mukaan luettuina riskinhallintaa koskevat mallimenetelmät, asiakkaan tuntemisvelvollisuus, raportointi, tietojen säilyttäminen, sisäinen valvonta, vaatimustenmukaisuuden hallinta, mukaan lukien vaatimustenmukaisuudesta vastaavan toimihenkilön nimittäminen johdon taustalla, kun se on liiketoiminnan koon ja luonteen perusteella asianmukaista ja työntekijöiden taustaselvitys.

3 luku **Asiakkaan tunteminen**

1 §. Asiakkaan tunteminen ja riskiperusteinen arviointi. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien huomioon ottamisen osalta maininta myös kehitettävistä tuotteista, palveluista ja liiketoimista sekä jakelukanavista ja teknologioista. Nykymuodossaan vaatimus koskee uusia ja jo olemassa olevia tuotteita, palveluita ja liiketoimia sekä jakelukanavia ja teknologioita. Vaatimus uusiin ja jo olemassa oleviin asiakkaisiin, maihin tai maantieteellisiin alueisiin liittyvien rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien huomioon ottamisesta säilyisi ennallaan.

Muutosehdotus perustuu FATF:n suositukseen 15, joka koskee uusia teknologioita. Suosituksen 1 kohdan mukaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä tulee arvioida muun muassa siten, että huomioidaan uusien tuotteiden ja liiketoimien kehittämisen yhteydessä mahdollisesti esille nousevat riskit. FATF:n arvion mukaan rahanpesulain 3 luvun 1 §:n 2 momentti ei nykyisessä sanamuodossaan vaikuta ulottuvan tilanteisiin, joissa ilmoitusvelvollinen harkitsee uuden tuotteen tai palvelun kehittämistä ennen sen tarjoamista asiakkaille. Säännöstä olisi täten syytä selventää ja saattaa se vastaamaan FATF:n suositusta 15.

Pykälän 3 momenttia viittausta hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annettuun lakiin (185/2013) ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan lain mukainen 3 momentin viittaus verotusta koskevaan lakiin on epäselvä, joten muutoksella pyritään selventämään viittausta ja täten edistämään sen oikeaa soveltamista.

2 §. Asiakkaan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin FATF:n suosituksen 10 mukainen nimenomainen kieltäminen pitää anonyymeja tai tekaistuilla nimillä toimivia asiakkaita. Tällä hetkellä luottolaitoslain 15 luvun 18 §:ssä on kieltäminen tarjota nimettömiä tilejä ja tallelokeroita. Maksulaitoslain 39 §:n 1 momentissa on puolestaan kieltäminen tarjota nimettömiä tilejä. FATF on huomauttanut, että nämä eksplisiittiset kiellot eivät ulotu luottolaitoslain ja maksulaitoslain soveltamisala huomioiden muihin finanssilaitoksiin. Päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi rahanpesulakiin ei lisättäisi luottolaitoslain ja maksulaitoslain mukaista kieltä tarjota nimettömiä tilejä, vaan kieltä pitää anonyymeja tai tekaistuilla nimillä toimivia asiakkaita.

Pykälän 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin vaatimus, jonka mukaan satunnaisessa asiakassuhteessa asiakkaan tunnistamisen ja henkilöllisyyden todentamisen velvollisuuden raja olisi tuhannen euron varainsiirto silloin, kun on kyse virtuaalivaluuttavarainsiirrosta. Lisäyksellä saatettaisiin paremmin voimaan FATF:n asiakkaan tuntemista ja henkilöllisyyden todentamista koskevan suosituksen 15 tulkintaohjeen (interpretative note) kohta 7a jonka mukaan satunnaisen virtuaalivaluuttavarojen transaktioiden kynnyksarvon ylittäessä tuhat euroa, otetaan käyttöön asiakkaan tuntemista ja henkilöllisyyden todentamista koskevat velvoitteet.

3 §. Asiakkaan tuntemistiedot ja niiden säilyttäminen. Pykälän 2 momentin 3 kohtaan lisättäisiin oikeushenkilön osalta vaatimus säilyttää asiakkaan tuntemista koskevista tiedoista myös oikeushenkilön kotipaikan osoite ja pääasiallisen liiketoimintapaikan osoite sekä yhteisösäännöt.

FATF on huomauttanut Suomea koskevassa maa-arvioraportissa, että kyseinen säännös ei nyky muodossaan pidä sisällään vaatimusta oikeushenkilön tunnistamisesta ja todentamisesta kotipaikan osoitteen sekä pääasiallisen liiketoimintapaikan osoitteen perusteella, mikäli se eroaa kotipaikan osoitteesta. Muutosehdotuksella saatettaisiin säännös vastaamaan FATF:n suositusta 10 asiakkaan tunnistamista ja henkilöllisyyden todentamista koskevasta menettelystä. Suosituksen tulkintaohjeen mukaan oikeushenkilöiden tunnistamiseksi olisi kerättävä kotipaikan osoite sekä jos se on eri, pääasiallisen liiketoimintapaikan osoite.

FATF:n suosituksen täyttämiseksi tulisi tuntemistiedoissa toisaalta riskiä ja toisaalta hallinnollista taakkaa ajatellen säilyttää ja ylläpitää nimenomaan tietoa oikeushenkilön kotipaikan sekä pääasiallisen toimipaikan osoitteesta, joka voi poiketa oikeushenkilön rekisteröidystä osoitteesta. Tieto maantieteellisestä paikasta, jossa tai josta käsin asiakas toimintaansa harjoittaa, on tarpeen asiakkaan tuntemiseksi ja asiakkaaseen liittyvän rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin arvioimiseksi.

Lisäksi momentin 3 kohtaan tulee lisätä yhtiöjärjestyksen lisäksi yhteisösäännöt, koska kaikilla yhteisömuodoilla ei ole yhtiöjärjestystä.

5 §. *Vakuutus tuotteisiin liittyvä erityinen tuntemisvelvollisuus.* Esityksessä ehdotetaan korjattavaksi pykälän 2 momentissa oleva tekninen virhe vastaamaan neljännen rahanpesudirektiivin 13 artiklan 5 alakohtaa sekä rahanpesulain esitöitä, muuttamalla velvollisuus tunnistaa edunsaaja velvollisuudeksi todentaa edunsaaja, kun maksu suoritetaan.

6 §. *Tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan ilmoitusvelvollisen tulee pitää kirjaa tosiasiallista edunsaajaa koskevista tunnistamistoi-menpiteistä, joita ilmoitusvelvollisessa on tehty. Pykälää täydennettäisiin siltä osin, kun pykä-lässä ei ole säädetty ilmoitusvelvollisten velvollisuudesta pitää kirjaa tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan määrittämiseksi toteutetuista toimista, mitä neljännen rahanpesudirektiivin 3 artik-lan 6 kohta edellyttää. Näitä tunnistamistoi-menpiteitä olisivat esimerkiksi se, kuinka usein tosi-asiallista edunsaajaa koskevat tiedot on tarkistettu tai päivitetty, mistä tiedot on tarkistettu, kuten esimerkiksi asiakkaalta, julkisesta rekisteristä tai muusta julkisesta lähteestä ja miten tietoja on arvioitu esimerkiksi niiden luotettavuuden osalta, sekä mahdolliset lisäselvitykset, joita on tehty. Muutoksella korjattaisiin neljännen rahanpesudirektiivin 3 artiklan 6 kohdan täytäntöön-panoon liittyvä puute.

7 §. *Asiakkaan tuntemista koskevien velvollisuuksien täyttäminen ilmoitusvelvollisen puolesta.* Pykälän 2 momenttia täydennettäisiin siten, että siihen lisättäisiin maininta asiakkaan tuntemista ja tietojen säilyttämistä koskevien velvollisuuksien ja niiden noudattamisen valvonnasta. Sään-nöksellä korjattaisiin rahanpesudirektiivin 26 artiklan täytäntöönpanoon liittyvä puute koskien direktiivin vaatimusten valvontaa. Myös FATF:n arvion mukaan säännös vastaa puutteellisesti kolmansia osapuolia koskevaan suositukseen 17, sillä muita kuin ETA-valtioita koskevassa 2 momentissa ei ole suosituksen mukaista mainintaa asiakkaan tuntemista ja tietojen säilyttämistä koskevien velvollisuuksien ja niiden noudattamisen valvonnasta. Muutoksella saatettaisiin sää-dös vastaamaan paremmin FATF:n suositusta 17.

8 §. *Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin nimen-omainen kielto soveltaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä silloin, kun on kyse epäilyttävästä liiketoimesta tai kun liiketoimeen sisältyviä varoja epäillään käytettävän terroris-min rahoittamiseen. FATF on huomauttanut, että rahanpesulain 3 luvun 8 § ei täysin täytä FATF:n suositukseen 1, 10 ja 22 sisältyvää vaatimusta siitä, että ilmoitusvelvollinen ei voi nou-dattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, mikäli ilmoitusvelvollinen havaitsee asiakkaan normaalista toiminnasta poikkeavia tai epäilyä herättäviä liiketoimia. Lainmuutos

vaikuttaisi lähinnä sellaisiin tilanteisiin, joissa ilmoitusvelvollinen yksinkertaistettua tuntemismenettelyä soveltaessaan huomaa epäilyttävän liiketoimen tai epäilee, että liiketoimeen sisältyviä varoja käytetään terrorismin rahoittamiseen.

12 §. *Kirjeenvaihtajasuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus.* Pykälän 5 momenttia esitetään muutettavaksi niin, että siinä todetaan, että vastapuolena toimivan luotto- tai rahoituslaitoksen tulee noudattaa jatkuvaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta niiden asiakkaiden osalta, jotka pääsevät suoraan luotto- ja rahoituslaitoksen tilille. Rahanpesudirektiivin 19 artiklan e kohdan mukaan, kun on kyse rajat ylittävistä kirjeenvaihtajasuhteista vastapuolena toimivan kolmannen maan laitoksen kanssa, jäsenvaltioiden on 13 artiklassa säädettyjen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden lisäksi edellytettävä, että niiden luotto- ja finanssilaitokset varmistavat maksujenvälitystilien osalta, että vastapuolena toimiva laitos on todentanut niiden asiakkaiden henkilöllisyyden, jotka pääsevät käyttämään suoraan kirjeenvaihtajalaitoksen tilejä, ja noudattanut näiden osalta jatkuvaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta ja että se pystyy pyynnöstä toimittamaan merkitykselliset asiakkaan tunnistetiedot kirjeenvaihtajalaitokselle. Pykälässä ei ole säädetty direktiivin edellyttämällä tavalla jatkuvasta asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta ja tämän johdosta pykälää tulee muuttaa.

13 §. *Poliittisesti vaikutusvaltaiseen henkilöön liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus.* Pykälästä poistettaisiin viittaukset siihen, että henkilö on ollut poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö. Muutoksen osalta viitataan 1 luvun 4 §:n 11 kohtaan esitettyyn muutokseen, jonka mukaan poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää esitetään tarkennettavaksi niin, että poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä pidetään myös sellaista henkilöä, jonka julkisesti merkittävän tehtävän päättymisestä on kulunut vuosi tai vähemmän.

Pykälän 4 momentissa on säädetty, että henkilöä ei enää pidetä poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä, kun hän ei ole toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä vähintään vuoteen. Momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että siinä säädettäisiin, että ilmoitusvelvollisten on vähintään vuoden ajan otettava huomioon edellä mainittuun henkilöön liittyvä jatkuva riski ja sovellettava pykälän 1, 2 ja 3 momentissa säädettyjä toimenpiteitä siihen asti, kun kyseiseen henkilöön ei enää katsota liittyvän poliittisesti vaikutusvaltaiselle henkilölle ominaista riskiä. Perustelujen osalta viitataan edellä 1 luvun 4 §:n 11 kohdan osalta esitettyyn. Muutos liittyy rahanpesudirektiivin 22 artiklan täytäntöönpanossa havaittuun puutteeseen.

4 luku **Ilmoitusvelvollisuus, salassapitovelvollisuus sekä liiketoimen keskeyttäminen**

4 §. *Epäilyttäviä liiketoimia koskeva salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvollisuutta koskevat poikkeukset.* Pykälän 2 momentin muotoilua ehdotetaan muutettavaksi niin, että tietojenvaihto epäilyttäviä liiketoimia koskevista ilmoituksista kattaa koko konsernin. Voimassa olevan momentin mukaan tietojenvaihto on mahdollista ainoastaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisällä. Muutoksen tarkoituksena on saada pykälä vastaamaan rahanpesudirektiivin 45 artiklan 8 kohdan muotoilua. Rahanpesudirektiivin 45 artiklan 8 kohdassa säädetään konsernin sisäisestä tiedonvaihdosta koskien epäilyttäviä liiketoimia. Säännöksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että konsernin sisäinen tietojenvaihto on sallittua. Rahanpesun selvittelykeskukselle toimitetut tiedot epäilyistä, että varat ovat rikollisen toiminnan tuottamaa hyötyä tai liittyvät terrorismin rahoittamiseen, välitetään koko konsernille, jollei rahanpesun selvittelykeskus anna muita ohjeita.

Rahanpesudirektiivin 3 artiklan 15 kohdan mukaan konsernilla tarkoitetaan yritysten ryhmää, johon kuuluu emoyritys, sen tytäryritykset ja yritykset, joissa emoyrityksellä tai sen tytäryrityksillä on omistusyhteys, sekä yrityksiä, jotka ovat yhteydessä toisiinsa direktiivin 2013/34/EU

22 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Sanotussa artiklassa tarkoitetun yritysten ryhmän määritelmää vastaava käsite kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä on konserni, ja tähän kuuluvia yrityksiä kutsutaan niin ikään konserniyrityksiksi. Pykälän 2 momentissa käytettäisiin kirjanpitolakia vastaavia edellä mainittuja käsitteitä, koska niiden merkityssisältö on muutoinkin vakiintunut.

6 luku **Tosiasiallisia edunsaajia koskevat tiedot**

2 §. *Yhteisön velvollisuus pitää yllä tosiasiallisia edunsaajia koskevia tietoja.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin virke siitä, että rahanpesulain 7 luvussa säädettyjen valvontaviranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskuksen tulee päästä tosiasiallisia edunsaajia koskeviin tietoihin ilman aiheutonta viivytystä Muutoksella korjattaisiin neljännen rahanpesudirektiivin 30 artiklan implementointiin liittyvä puute, sillä direktiivin 30 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että toimivaltaiset viranomaiset ja rahanpesun selvittelykeskukset pääsevät tosiasiallisia edunsaajia koskeviin tietoihin ajallaan.

7 luku **Valvonta**

1 §. *Valvontaviranomaiset ja ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle.* Pykälään lisättäisiin 3 momentin jälkeen uusi 4 momentti, jossa viitattaisiin tasavallan presidentin asetukseen eräiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaisten tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla (500/2018). Näin laissa viitattaisiin valvontaviranomaisten osalta myös Ahvenanmaan maakunnan hallitukseen ja Ålands Lotteriinspektion -nimiseen viranomaiseen rahanpesulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovien viranomaisten osalta.

Tasavallan presidentin asetuksella eräiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaisten tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla (500/2018) siirrettiin 1.7.2018 alkaen Poliisihallitukselta Ålands Lotteriinspektion -nimiselle viranomaiselle rahanpesulain 7 luvun mukainen toimivalta valvoa Ahvenanmaalla Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä tarkoitettua rahapeliyhteisöä sekä elinkeinonharjoittajaa ja yhteisöä, joka välittää osallistumismaksuja ja -ilmoituksia edellä tarkoitetun rahapeliyhteisön tarjoamiin rahapeleihin. Kyseisellä asetuksella siirrettiin myös aluehallintovirastolta Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle rahanpesulain 7 luvun mukainen toimivalta valvoa Ahvenanmaalla Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä tarkoitettua kiinteistönvälitysluokkaa ja vuokrahuoneiston välitysluokkaa. Muutoksen myötä rahanpesulaista tulisivat nykyistä selkeämmin ilmi kaikki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen osalta valvontaa tekevät viranomaiset.

9 luku **Erinäiset säännökset**

2 §. *Ilmoitusvelvollisen sivuliikkeet ja muut yhtiöt.* Pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin siten, että niihin lisättäisiin eksplisiittinen viittaus ETA-valtioihin. FATF on huomauttanut Suomea koskevassa maa-arvioraportissa, että säädöksen nykyinen sanamuoto viittaa siihen, että säännös koskisi vain muita kuin ETA-valtioita ja vastaisi näin ollen puutteellisesti FATF:n suosituksiin 18 ja 23.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan ilmoitusvelvollisen, jolla on toimipaikkoja muissa jäsenvaltioissa, tulee varmistaa, että nämä toimipaikat noudattavat rahanpesudirektiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettuja kyseisen toisen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä. Muutoksella pantaisiin täytäntöön rahanpesudirektiivin 45 artiklan 2 kohta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että ilmoitusvelvolliset, joilla on toimipaikkoja muissa jäsenvaltioissa, varmistavat, että nämä toimipaikat noudattavat tämän direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettuja kyseisen toisen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä.

Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin vaatimus lisätoimenpiteiden toteuttamisesta viittauksella komission 31.1.2019 antamaan delegoituun asetukseen (EU) 2019/758 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla vähimmäistoimista ja lisätoimenpiteistä, jotka luottolaitosten ja finanssilaitosten on toteutettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin lieventämiseksi eräissä kolmansissa maissa. Rahanpesudirektiivin 45 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että kun kolmannen maan lainsäädännössä ei sallita direktiivin 45 artiklan 1 kohdassa edellytettyjen toimintaperiaatteiden ja menettelyjen täytäntöönpanoa, ilmoitusvelvolliset varmistavat, että sivuliikkeet ja enemmistöomisteiset tytäryritykset kyseisessä kolmannessa maassa toteuttavat lisätoimenpiteitä torjuakseen tehokkaasti rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskin ja ilmoittavat asiasta kotijäsenvaltionsa toimivaltaisille viranomaisille. Komission antaman delegoidun asetuksen teknisissä sääntelystandardeissa on yksilöity, minkä tyyppisiä direktiivin 45 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut lisätoimenpiteet ovat ja mitä vähimmäistoimia luotto- ja finanssilaitosten on toteutettava, jos kolmannen maan lainsäädännössä ei sallita 45 artiklan 1 ja 3 kohdassa edellytettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Myös FATF on Suomea koskevassa maa-arvioraportissa nostanut esille, että 3 momentista puuttuu suositusten 18 ja 23 mukainen vaatimus toteuttaa tarvittavia lisätoimenpiteitä rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskin torjumiseksi, kun kyseessä olevan valtion lainsäädäntö ei salli asiakkaan tuntemiseksi kansallisessa laissa säädettyjen menettelyjen noudattamista. Muutoksella vastattaisiin sekä rahanpesudirektiivin vaatimuksiin että saatettaisiin pykälä vastaamaan paremmin FATF:n suosituksia.

7.2 Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta

2 §. *Rahanpesun selvittelykeskus ja sen tehtävät.* Pykälän 1 momentin 7 kohtaan tehtäisiin tekninen muutos. Momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 8 kohta, jossa säädettäisiin neljännen rahanpesudirektiivin mukaisesti rahanpesun selvittelykeskuksen analysointitehtäviin kuuluviksi operatiiviset ja strategiset analyysit. Neljännen rahanpesudirektiivin 32 artiklan 8 kohdassa säädetään rahanpesun selvittelykeskuksen analysointitehtävästä. Direktiivin mukaan analysointitehtävään on kuuluttava operatiivinen analyysi, joka kohdistuu yksittäisiin tapauksiin ja tiettyihin kohteisiin tai asianmukaisesti valikoituihin tietoihin riippuen saatujen tietojen tyyppistä ja määräästä sekä tietojen oletetusta käytöstä niiden luovuttamisen jälkeen sekä strateginen analyysi, joka koskee rahanpesun ja terrorismin rahoituksen suuntauksia ja menetelmiä. Strategisen analyysin tavoitteena on rikosten estäminen ja paljastaminen. Rahanpesurekisterin tietoja voidaan käyttää strategiseen analyysiin ja analyysin tuloksia voidaan luovuttaa edelleen. Rahanpesun selvittelykeskus on laatinut sekä operatiivisia, että strategisia analyyskejä myös voimassa olevan lain aikana, joten lainmuutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia rahanpesun selvittelykeskuksen käytännön toimintaan.

4 §. *Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa.* Pykälän 1 momenttia esitetään muutettavaksi siltä osin, että ilmoitusvelvollisten johtajien ja työntekijöiden tulee tehdä yhteistyötä rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa. Neljännen rahanpesudirektiivin 33 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että ilmoitusvelvolliset ja tarvittaessa niiden johtajat ja työntekijät tekevät täysimittaista yhteistyötä ilmoittamalla viipymättä omasta aloitteestaan rahanpesun selvittelykeskukselle, erityisesti epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen muodossa, kun ilmoitusvelvollinen tietää tai epäilee tai kun sillä on perusteltu syy epäillä, että varat, oli niiden suuruus mikä hyvänsä, ovat rikollisen toiminnan tuottamaa hyötyä tai liittyvät terrorismin rahoitukseen, ja vastaamalla tällaisissa tapauksissa rahanpesun selvittelykeskuksen lisätietopyyntöihin viipymättä ja toimittamalla viipymättä, joko suoraan tai välillisesti, rahanpesun selvittelykeskukselle sen pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Voimassa olevassa rahanpesun sel-

vittelykeskuksesta annetun lain 4 §:ssä ei ole säädetty nimenomaisesti siitä, että ilmoitusvelvollisten johtajien ja työntekijöiden tulee tehdä yhteistyötä rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa ja säännöstä esitetään muutettavaksi tältä osin.

5 §. Tietojen vaihtaminen. Pykälän 3 momenttiin esitetään lisättäväksi rahanpesun selvittelykeskukselle velvoite toimittaa rahanpesulain 4 luvun 1 §:ssä säädetty epäilyttävää liiketoimea koskeva ilmoitus, joka koskee toista jäsenvaltiota, viipymättä kyseisen jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle. Näissä tilanteissa rahanpesun selvittelykeskus toimittaisi saamansa ilmoituksen toisen jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle. Muutoksella pantaisiin täytäntöön rahanpesudirektiivin 53 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta.

Neljännän rahanpesudirektiivin artiklan 53 kohdassa 3 säädetään, että rahanpesun selvittelykeskus voi kieltäytyä vaihtamasta tietoja vain poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa tietojenvaihto voisi olla sen kansallisen lainsäädännön peruseriaatteiden vastaista. Nämä poikkeukset on direktiivin mukaan täsmennettävä siten, että esitetään analysointiin tarvittavien tietojen vapaaseen vaihtoon kohdistuva väärinkäyttö sekä siihen kohdistuvat aiheettomat rajoitukset. Voimassa olevan lain 5 §:n 3 momentissa säädetään, että tietojen luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, jos se voisi haitata rahanpesun, terrorismin rahoittamisen tai sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen hyöty on saatu, estämistä, paljastamista tai selvittämistä tai tutkintaan saattamista taikka muusta perustellusta syystä. Säännös ei täysin vastaa rahanpesudirektiiviä ja tästä syystä sitä ehdotetaan täsmennettäväksi. Tietojen luovuttamisesta kieltäytymiseen ei enää riittäisi vain muu perusteltu syy niissä tapauksissa, joissa kieltäytyminen ei perustuisi siihen, että tietojen luovuttaminen voi haitata rahanpesun, terrorismin rahoittamisen tai sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen hyöty on saatu, estämistä, paljastamista tai selvittämistä tai tutkintaan saattamista. Sanotuissa tapauksissa tietojen luovuttamisesta voitaisiin kieltäytyä, jos tietojen luovuttaminen voisi olla ristiriidassa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevien periaatteiden kanssa taikka olla muutoin Suomen oikeusjärjestyksen peruseriaatteiden vastaista. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi sellaisessa tapauksessa, jossa tietoja pyytäneessä maassa on käytössä kuolemanrangaistus ja tietojen luovuttaminen voisi johtaa siihen, että henkilö, jota tiedot koskevat, voitaisiin tuomita kuolemanrangaistukseen. Tämän muutoksen tarkoituksena olisi saada säännös vastaamaan rahanpesudirektiivin 53 artiklan 3 kohdassa säädettyjä edellytyksiä tiedonvaihdesta kieltäytymiselle.

Lisäksi pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä säädettäisiin rahanpesudirektiivin 56 artiklan 2 kohdan mukaisesti rahanpesun selvittelykeskuksia koskevasta velvoitteesta tehdä yhteistyötä uusimman tekniikan käytössä direktiivissä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Voimassa olevan lain 5 §:ssä säädetään, että siinä tarkoitettuja tietoja saa vastaanottaa ja luovuttaa yhteisesti sovittua menettelyä käyttäen tietojoukkona tai sähköisesti ja täten virkkeeseen lisättäisiin viittaus uusimmasta saatavilla olevasta teknologiasta.

7.3 Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä

6 §. Pankki- ja maksutilirekisteriin tallennettavat tiedot. Pykälän 2 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi 3 momentin 1 kohtaa ja 4 §:n 2 momentin 1 kohtaa vastaava maininta siitä, että tilinhaltijan ollessa oikeushenkilö tulisi ilmoittaa myös tilin käyttöoikeudenhaltijat ja heidän säännöksessä jo aikaisemmin mainitut tiedot. Tämä tarkennus olisi tarpeen sen selventämiseksi, että myös oikeushenkilöiden tilien käyttöoikeudenhaltijoita koskevat tiedot tulisi ilmoittaa tilirekisteriin. Lisäyksellä täsmennettäisiin säännöstä ja edesautettaisiin lain oikeaa soveltamista. Tätä lisäystä on ehdotettu keväällä 2020 eduskunnalle annetun tämän lain muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 55/2020 vp) säännöskohtaisissa perusteluissa, mutta lainmuutosehdotus on jäänyt virheellisesti pois pykälämuutosehdotuksista.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Rahanpesulain 3 luvun 8 §:n 2 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset asiakkaista, tuotteista, palveluista, maksuliikenteestä, toimitustavasta tai maantieteellisistä riskitekijöistä, joihin voi liittyä vähäinen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ja näissä tilanteissa noudatettavista menettelyistä. Tarkoituksena on, että nämä tilanteet ja tarvittaessa muita tilanteita voidaan huomioida valtioneuvoston asetuksessa sen varmistamiseksi, että Suomi pystyy helpommin täyttämään rahanpesudirektiivin edellyttämällä tavalla EU:n jäsenvaltion velvollisuuden reagoida muuttuviin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeihin sääntelyssä.

Rahanpesulain 3 luvun 10 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset asiakkaista, tuotteista, palveluista, maksuliikenteestä, toimitustavasta tai maantieteellisistä riskitekijöistä, joihin voi liittyä tavanomaista suurempi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ja näissä tilanteissa noudatettavista menettelyistä. Aiemmin voimassa ollut laki (503/2008) ei sisältänyt vastaavaa asetuksenantovaltuutta, joten asetus olisi uusi.

Luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi yksinkertaistetusta ja tehostetusta tuntemismenettelystä olivat lausuntokierroksella keväällä 2018 ja ne on tarkoitus antaa mahdollisimman pian.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.4.2021.

10 Toimeenpano ja seuranta

-

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1153 säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta, annettiin 20 päivänä kesäkuuta 2019 (jäljempänä *rahoitustietodirektiivi*). Direktiivi tuli voimaan 31.7.2019 ja jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 1 päivänä elokuuta 2021.

Rahoitustietodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on nimettävä ne viranomaiset, joilla on valtuudet päästä jäsenvaltioiden perustamiin kansallisiin keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja tehdä niissä hakuja. Lisäksi direktiivi velvoittaa jäsenvaltioita nimeämään ne toimivaltaiset viranomaiset, jotka voivat pyytää ja saada rahoitustietoja ja analyyskejä rahanpesun selvittelykeskukset. Direktiivissä säädetään myös tietojenvaihdosta rahanpesun selvittelykeskusten kesken ja Euroopan poliisiviraston Europolin kanssa. Sisäministeriö on 10.1.2020 asettanut lainsäädäntöhankkeen direktiivin täytäntöönpanemiseksi. Säädöshankkeessa on suunnitteilla muutosesityksiä ainakin rahanpesun selvittelykeskusta koskevaan lakiin, johon esitetään muutoksia myös tässä esityksessä. Rahoitustietodirektiivin täytäntöönpanoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevädistuntokaudella 2021.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämijärjestys

Voimassa oleva rahanpesulaki ja laki rahanpesun selvittelykeskuksesta on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset ovat luonteeltaan hyvin teknisiä ja lähinnä täsmentävät ja selventävät voimassaolevia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevia säännöksiä rahanpesulaissa ja laissa rahanpesun selvittelykeskuksesta. Ehdotuksessa on pääosin kyse Euroopan unionin lainsäädännön implementoinnista.

Voimassaolevan sääntelyn perustuslainmukaisuutta arvioitiin merkittävän julkisen vallan käytön ja hallinnollisten rahamääräisten seuraamusten, yksityiselämän suojan, omaisuuden suojan, elinkeinovapauden ja oikeusturvan osalta neljännen rahanpesudirektiivin implementointia koskeneessa HE 228/2016 vp:ssä. Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan PeVL 2/2017 vp, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämijärjestyksessä.

Hallituksen esityksessä esitetyt muutokset ovat sopusoinnussa perustuslain kanssa ja ne voidaan antaa tavallisessa lainsäätämijärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 4 §:n 1 momentin 9 kohta, 11 kohdan i alakohta, 13 kohdan a alakohta ja 18 kohdan b alakohta sekä 6 §:n 1 momentti, 2 luvun 3 §:n 2 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 3 §:n 2 momentin 3 kohta, 5 §:n 2 momentti, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 12 §:n 5 momentin 1 kohta sekä 13 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 luvun 4 §:n 2 momentti, 6 luvun 2 §:n 1 momentti ja 9 luvun 2 §,

sellaisena kuin niistä ovat, 1 luvun 6 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentti ja 12 §:n 5 momentin 1 kohta laissa 406/2018, 3 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 2 momentin 3 kohta ja 13 §:n 1 ja 3 momentti sekä 6 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 573/2019, ja

lisätään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1089/2017 ja 573/2019, uusi 19 kohta, 2 luvun 3 §:ään uusi 2 kohta, jolloin nykyinen 2 kohta siirtyy uudeksi 3 kohdaksi, 3 luvun 6 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2–4 momentti siirtyvät uudeksi 3–5 momentiksi, 7 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 573/2017, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja 5 momentti siirtyvät uudeksi 5 ja 6 momentiksi, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

4) maksulaitoslain (297/2010) 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuun luonnolliseen henkilöön ja oikeushenkilöön sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuun rekisteröitymisvelvolliseen vaihtoehtorahaston hoitajaan;

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *ulkomaisella trustilla* rahanpesudirektiivin 3 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua trustia tai trustin kaltaista oikeudellista järjestelyä; ei kuitenkaan mainitussa kohdassa tarkoitettua yrityspalvelun tarjoajaa;

11) *poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä* luonnollista henkilöä, joka toimii tai on toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä ja tehtävän päättymisestä on kulunut 12 kuukautta tai vähemmän:

i) valtion omistaman yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimen jäsenenä; tai

13) *poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppaneilla:*

a) kaikkia luonnollisia henkilöitä, joiden tiedetään olevan yhteisöjen tai elinkeinonharjoittajien tai oikeudellisten järjestelyjen todellisia yhteisomistajia ja edunsaajia tai joilla tiedetään olevan mikä tahansa muu läheinen liikesuhde poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön kanssa; ja

18) *kirjeenvaihtajasuhteella:*

b) luottolaitosten välisiä, finanssilaitosten välisiä sekä luotto- ja finanssilaitosten välisiä suhteita, muun muassa suhteita, joissa kirjeenvaihtajalaitos tarjoaa vastaanottajalaitokselle samankaltaisia palveluja, ja suhteita, jotka on perustettu arvopaperikauppaa tai varainsiirtoa varten;

19) *pöytälaatikkopankilla* luotto- tai rahoituslaitosta taikka luotto- tai rahoituslaitoksen suhteen vastaavaa toimintaa harjoittavaa laitosta, joka on perustettu sellaisella lainkäyttöalueella, jolla sillä ei ole fyysistä toimipaikkaa eikä todellista johtoa, ja joka ei ole sidoksissa säänneltyyn finanssiryhmään.

6 §

Ulkomaisen trustin tosiasiallinen edunsaaja

Ulkomaisen trustin tosiasiallisella edunsaajalla tarkoitetaan tosiasiallista määräysvaltaa käyttävää luonnollista henkilöä, joka on trustin tai trustin kaltaisen oikeudellisen järjestelyn:

- 1) perustaja tai tämän mahdollisesti asettama suojelija;
- 2) omaisuudenhoitaja;
- 3) edunsaaja;
- 4) vastaavassa tai samankaltaisessa asemassa, kuin edellä 1-3 kohdassa oleva henkilö; tai
- 5) jos edunsaajaa ei ole vielä vahvistettu, niitä henkilöryhmiä, joiden pääasiallista etua silmällä pitäen oikeudellinen järjestely tai oikeushenkilö on perustettu tai toimii.

2 luku

Riskiarvio

3 §

Ilmoitusvelvollisen riskiarvio

Ilmoitusvelvollisen on otettava riskiarvion laadinnassa huomioon toimintansa luonne, koko ja laajuus. Ilmoitusvelvollisella on oltava edellä mainitut tekijät huomioon ottaen riittävät toimintaperiaatteet, menettelytavat ja valvonta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja valvonnan tulee sisältää ainakin:

- 1) sisäisten toimintaperiaatteiden, menettelytapojen, valvonnan ja riskienhallintaa koskevien mallimenetelmien kehittämisen;
- 2) asiakkaan tuntemisvelvollisuuden, raportoinnin, tietojen säilyttämisen ja työntekijöiden taustaselvityksen;
- 3) sisäisen valvonnan ja vaatimustenmukaisuuden hallinnan sekä vaatimuksenmukaisuudesta vastaavan henkilön nimittämisen johdon tasolla ja sisäisen tarkastuksen, jos nämä ovat perusteltuja ilmoitusvelvollisen toiminnan luonne ja koko huomioon ottaen.

3 luku

Asiakkaan tunteminen

1 §

Asiakkaan tunteminen ja riskiperusteinen arviointi

Ilmoitusvelvollisen on asiakassuhteeseen liittyviä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä arvioidessaan otettava huomioon uusiin ja jo olemassa oleviin asiakkaisiin, maihin tai maantieteellisiin alueisiin sekä uusiin, kehitettäviin ja jo olemassa oleviin tuotteisiin, palveluihin ja liiketoimiin sekä jakelukanaviin ja teknologioihin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit (*riskiperusteinen arviointi*).

Tässä luvussa säädettyjä asiakkaan tuntemista koskevia toimia on noudatettava riskiperusteiseen arviointiin pohjautuen koko asiakassuhteen ajan. Lisäksi ilmoitusvelvollisen on noudatettava asiakkaan tuntemista koskevia säännöksiä, kun ilmoitusvelvollisella on tai on ollut lakisääteinen velvollisuus hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) nojalla ottaa kalenterivuoden aikana yhteyttä asiakkaaseen tosiasiallista edunsaajaa koskevien merkityksellisten tietojen tarkistamista varten.

2 §

Asiakkaan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen

Ilmoitusvelvollisella ei saa olla anonyymeja tai tekaistuilla nimillä toimivia asiakkaita. Ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys vakituista asiakassuhdetta perustettaessa. Lisäksi ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys, jos:

- 1) liiketoimen suuruus tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien suuruus yhteensä on vähintään 10 000 euroa, ja asiakkuus on satunnainen, tai kyse on maksajan tiedot -asetuksen 3 artiklan 9 kohdassa tarkoitettusta varojen siirrosta tai virtuaalivaluuttapalveluiden tarjoajista annetun lain (572/2019) mukaisesta varojen siirrosta, jonka määrä ylittää 1 000 euroa;
-

3 §

Asiakkaan tuntemistiedot ja niiden säilyttäminen

Asiakkaan tuntemista koskevista tiedoista on säilytettävä:

3) oikeushenkilön täydellinen nimi, rekisterinumero, rekisteröimispäivä, rekisteriviranomainen, kotipaikan osoite ja pääasiallisen liiketoimintapaikan osoite, jos se eroaa kotipaikan osoitteesta sekä tarvittaessa yhtiöjärjestys tai yhteisösäännöt;

5 §

Vakuutus tuotteisiin liittyvä erityinen tuntemisvelvollisuus

Edellä 1 momentissa tarkoitettu edunsaaja on todennettava, kun maksu suoritetaan.

6 §

Tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen

Ilmoitusvelvollisen tulee pitää kirjaa tosiasiallista edunsaajaa koskevista tunnistamistoimenpiteistä.

7 §

Asiakkaan tuntemista koskevien velvollisuuksien täyttäminen ilmoitusvelvollisen puolesta

Asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet voi täyttää myös muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanut tai rekisteröity 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollista vastaava toimija, jos sitä koskevat tässä laissa säädettyä vastaavat asiakkaan tuntemista ja tietojen säilyttämistä koskevat velvollisuudet ja niiden noudattamista valvotaan, ja jos se on perustettu valtiossa, jonka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen järjestelmä ei muodosta komission arvion mukaan merkittävää riskiä EU:n sisämarkkinalle.

8 §

Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

Ilmoitusvelvollinen voi 2–4 ja 6 §:ää sovellettaessa noudattaa yksinkertaistettua menettelyä asiakkaan tuntemiseksi, jos ilmoitusvelvollinen arvioi 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua riskiarvion perusteella, että asiakassuhteeseen tai yksittäiseen liiketoimeen liittyy vähäinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski. Ilmoitusvelvollisen on kuitenkin seurattava asiakassuhdetta tämän luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla poikkeuksellisten tai epätavallisten liiketoimien havaitsemiseksi. Ilmoitusvelvollinen ei voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, mikäli ilmoitusvelvollinen havaitsee poikkeuksellisia tai epäilyttäviä liiketoimia.

12 §

Kirjeenvaihtajasuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Luotto- ja rahoituslaitoksen tulee salliessaan maksujenvälitystilien käyttämisen varmistaa, että vastapuolena toimiva luotto- tai rahoituslaitos:

1) on tunnistanut asiakkaansa, jotka pääsevät suoraan luotto- ja rahoituslaitoksen tilille ja noutavat näiden osalta jatkuvaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta; sekä

13 §

Poliittisesti vaikutusvaltaiseen henkilöön liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisella tulee olla asianmukaiset riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvat menettelyt sen toteamiseksi, onko asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön perheenjäsen tai poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppani.

Jos asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja on poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, tällaisen henkilön perheenjäsen tai henkilö, jonka tiedetään olevan tällaisen henkilön yhtiökumppani:

1) ilmoitusvelvollisen ylemmän johdon on hyväksyttävä asiakassuhteen aloittaminen tällaisen henkilön kanssa;

2) ilmoitusvelvollisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet saadakseen selvityksen sellaisen varallisuuden ja varojen alkuperästä, jotka liittyvät kyseiseen asiakassuhteeseen tai liiketoimeen; ja

3) ilmoitusvelvollisen on järjestettävä tehostettu jatkuva asiakassuhteen seuranta.

Henkilöä ei enää pidetä poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilöä, kun hän ei ole toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä vähintään vuoteen. Ilmoitusvelvollisten on vähintään vuoden ajan otettava huomioon kyseiseen henkilöön liittyvä jatkuva riski ja sovellettava edellä 1, 2 ja 3 momentissa säädettyjä toimenpiteitä siihen asti, kun kyseiseen henkilöön ei enää katsota liittyvän poliittisesti vaikutusvaltaiselle henkilölle ominaista riskiä.

4 luku

Ilmoitusvelvollisuus, salassapitovelvollisuus sekä liiketoimen keskeyttäminen

4 §

Epäilyttäviä liiketoimia koskeva salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvollisuutta koskevat poikkeukset

Edellä 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitusvelvollinen saa luovuttaa tiedon siitä, että 1 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty, ja tiedot ilmoituksen sisällöstä toiselle kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle konserniyritykselle. Tiedon saa luovuttaa myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettulle muulle samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään tai muuten

samaan konserniin kuuluvalla Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle yhteisölle sekä samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle yhteisölle, jos yhteisöä koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja yhteisöä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa.

6 luku

Tosiasiallisia edunsaajia koskevat tiedot

2 §

Yhteisön velvollisuus pitää yllä tosiasiallisia edunsaajiaan koskevia tietoja

Kaupparekisterilain 3 §:n 1 momentin 1 ja 4–6 kohdassa tarkoitetun yhteisön, yhdistysrekisteriin merkityn yhdistyksen, uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin merkityn uskonnollisen yhdyskunnan sekä säätiörekisteriin merkityn säätiön on asianmukaisesti hankittava ja pidettävä yllä täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja 1 luvun 5 §:n 2–4 momentissa tai 7 §:ssä tarkoitetuista tosiasiallisista edunsaajistaan ja annettava nämä tiedot pyynnöstä 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle tämän suorittaessa asiakkaan tuntemista koskevia toimia. Tämän lain 7 luvun 1 §:ssä säädettyjen valvontaviranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskuksen tulee päästä tosiasiallisia edunsaajia koskeviin tietoihin ilman aiheetonta viivytystä.

7 luku

Valvonta

1 §

Valvontaviranomaiset ja ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle

Tasavallan presidentin asetuksella eräiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaisten tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla (500/2018) on säädetty eräiden tämän lain mukaisten tehtävien hoitaminen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle ja Ålands Lotteriinspektion -nimiselle viranomaiselle.

9 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Ilmoitusvelvollisen sivuliikkeet ja muut yhtiöt

Ilmoitusvelvollisen on noudatettava asiakkaan tuntemiseksi tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia sekä ETA-valtiossa että muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa sivuliikkeessään.

Ilmoitusvelvollisen on huolehdittava, että tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia noudatetaan sekä ETA-valtiossa että muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa tytäryrityksessä, jonka osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ilmoitusvelvollisella on enemmän kuin 50 prosenttia.

Ilmoitusvelvollisen, jolla on toimipaikkoja muissa jäsenvaltioissa, tulee varmistaa, että nämä toimipaikat noudattavat rahanpesudirektiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettuja kyseisen toisen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä.

Jos kyseisen valtion lainsäädäntö ei salli asiakkaan tuntemiseksi tässä laissa säädettyjen menettelyjen noudattamista, ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa tästä valvontaviranomaiselle ja asianajajayhdistykselle. Ilmoitusvelvollisen tulee lisäksi varmistaa, että sen sivuliikkeet ja enemmistöomisteiset tytäryritykset toteuttavat komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/758 mukaisia vähimmäistoimia ja lisätoimenpiteitä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi kyseisessä valtiossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

rahanpesun selvittelykeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain (445/2017) 2 §:n 1 momentin 7 kohta, 4 §:n 1 momentti sekä 5 §:n 3 ja 4 momentti,
sellaisena kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentti laissa 652/2018 ja 5 §:n 3 momentti laissa 576/2019, sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta seuraavasti:

2 §

Rahanpesun selvittelykeskus ja sen tehtävät

Keskusrikospoliisissa on rahanpesun selvittelykeskus, jonka tehtävänä on:

7) varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanotto ja käsittely, mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettujen jäädyttämisspäätösten edellytysten selvittäminen ja jäädyttämisspäätöksiä koskevien esitysten tekeminen;

8) operatiivisten ja strategisten analyysien tekeminen koskien rahanpesun, sen esirikosten ja terrorismin rahoittamisen tekotapoja, ilmiöitä, suuntauksia ja menetelmiä.

4 §

Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta, mukaan lukien edellä mainitun johtajat ja työntekijät, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen kannalta välttämättömät tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liikesalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita, taloudellista asemaa tai verotustietoja koskevien tietojen salassapidosta säädetään. Päätöksen salassa pidettävien tietojen hankkimisesta tekee selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystöön kuuluva poliisimies.

5 §

Tietojen vaihtaminen

Rahanpesun selvittelykeskus voi perustellusta pyynnöstä luovuttaa 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai ter-

rorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi. Tietojen luovuttamista koskevaan pyyntöön on vastattava ilman aiheetonta viivytystä. Rahanpesun selvittelykeskus voi asettaa rajoituksia ja ehtoja luovutettavien tietojen käytölle. Tietojen luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, jos se voisi haitata rahanpesun, terrorismin rahoittamisen tai sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen hyöty on saatu, estämistä, paljastamista tai selvittämistä tai tutkintaan saattamista tai jos tietojen vaihtaminen voisi olla ristiriidassa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevien periaatteiden kanssa taikka olla muutoin Suomen oikeusjärjestyksen perusperiaatteiden vastaista. Rahanpesun selvittelykeskus voi luovuttaa tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle myös ilman pyyntöä silloin, kun se on tarpeen tässä momentissa säädettyä tarkoitusta varten. Rahanpesun selvittelykeskuksen vastaanottaessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, joka koskee toista jäsenvaltiota, sen on viipymättä toimitettava ilmoitus tuon jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa vastaanottaa ja luovuttaa yhteisesti sovittua menettelyä käyttäen tietojoukkona tai sähköisesti käyttäen uusinta saatavilla olevaa teknologiaa. Rahanpesun selvittelykeskus voi hakea osumatietoja Euroopan unionin jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskuksen ylläpitämästä rekisteristä, jos asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen suostumuksen. Euroopan unionin jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle voidaan antaa oikeus hakea osumatietoja 3 §:ssä tarkoitetusta rekisteristä sen selvittämiseksi, sisältääkö rekisteri tietoja asianomaisen valtion haun kohteesta. Päätöksen tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ja osumatietoihin liittyvien tietojen luovuttamisesta tekee rahanpesun selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystöön kuuluva poliisimies.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 6 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2020, seuraavasti:

6 §

Pankki- ja maksutilirekisteriin tallennettavat tiedot

Pankki- ja maksutilirekisteriin tallennetaan seuraavat tiedot maksulaitoksen, sähkörahayhteisön ja virtuaalivaluutan tarjoajan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 3 luvun 2 §:ssä tunnistettavaksi säädetystä asiakkaasta:

1) tilinhaltijan ja sen käyttöoikeudenhaltijan sekä virtuaalivaluutan tarjoajan asiakkaan täydellinen nimi, syntymäaika ja suomalainen henkilötunnus tai sen puuttuessa kansalaisuus, tai jos tilinhaltija tai virtuaalivaluutan tarjoajan asiakas on oikeushenkilö, sen täydellinen nimi, rekisterinumero, rekisteröimispäivä ja rekisteriviranomainen sekä kaikki tilin käyttöoikeudenhaltijat ja näiden luonnollista henkilöä koskevat edellä mainitut tiedot;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Matti Vanhanen

1.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 4 §:n 1 momentin 9 kohta, 11 kohdan i alakohta, 13 kohdan a alakohta ja 18 kohdan b alakohta sekä 6 §:n 1 momentti, 2 luvun 3 §:n 2 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 3 §:n 2 momentin 3 kohta, 5 §:n 2 momentti, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 12 §:n 5 momentin 1 kohta sekä 13 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 luvun 4 §:n 2 momentti, 6 luvun 2 §:n 1 momentti ja 9 luvun 2 §,

sellaisena kuin niistä ovat, 1 luvun 6 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentti ja 12 §:n 5 momentin 1 kohta laissa 406/2018, 3 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 2 momentin 3 kohta ja 13 §:n 1 ja 3 momentti sekä 6 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 573/2019, ja

lisätään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1089/2017 ja 573/2019, uusi 19 kohta, 2 luvun 3 §:ään uusi 2 kohta, jolloin nykyinen 2 kohta siirtyy uudeksi 3 kohdaksi, 3 luvun 6 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2–4 momentti siirtyvät uudeksi 3–5 momentiksi, 7 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 573/2017, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja 5 momentti siirtyvät uudeksi 5 ja 6 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

Tätä lakia sovelletaan:

4) maksulaitoslain (297/2010) 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettuun luonnolliseen henkilöön ja oikeushenkilöön sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuun rekisteröitymisvelvolliseen vaihtoehtorahaston hoitajaan;

4) maksulaitoslain (297/2010) 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuun luonnolliseen henkilöön ja oikeushenkilöön sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuun rekisteröitymisvelvolliseen vaihtoehtorahaston hoitajaan;

4 §

4 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *ulkomaisella trustilla* rahanpesudirektiivin 3 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua trustia; ei kuitenkaan mainitussa kohdassa tarkoitettua yrityspalvelun tarjoajaa;

9) *ulkomaisella trustilla* rahanpesudirektiivin 3 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua trustia *tai trustin kaltaista oikeudellista järjestelyä*; ei kuitenkaan mainitussa kohdassa tarkoitettua yrityspalvelun tarjoajaa;

11) *poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä* luonnollista henkilöä, joka toimii tai on toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä:

11) *poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä* luonnollista henkilöä, joka toimii tai on toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä *ja tehtävän päättymisestä on kulunut 12 kuukautta tai vähemmän*:

i) valtion *kokonaan* omistaman yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimen jäsenenä; tai

i) valtion omistaman yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimen jäsenenä; tai

13) *poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppaneilla*:

13) *poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppaneilla*:

a) kaikkia luonnollisia henkilöitä, joiden tiedetään olevan yhteisöjen tai elinkeinonharjoittajien tai oikeudellisten järjestelyjen todellisia yhteisomistajia ja edunsaajia tai joilla tiedetään olevan mikä tahansa muu läheinen liikesuhde poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön *tai tämän perheenjäsenen kanssa*; ja

a) kaikkia luonnollisia henkilöitä, joiden tiedetään olevan yhteisöjen tai elinkeinonharjoittajien tai oikeudellisten järjestelyjen todellisia yhteisomistajia ja edunsaajia tai joilla tiedetään olevan mikä tahansa muu läheinen liikesuhde poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön kanssa; ja

18) *kirjeenvaihtajasuhteella*:

18) *kirjeenvaihtajasuhteella*:

b) luottolaitosten välisiä, finanssilaitosten välisiä sekä luotto- ja finanssilaitosten välisiä suhteita, muun muassa suhteita, joissa kirjeenvaihtajalaitos tarjoaa vastaanottajalaitokselle samankaltaisia palveluja, ja suhteita, jotka on perustettu arvopaperikauppaa tai varainsiirtoa varten.

b) luottolaitosten välisiä, finanssilaitosten välisiä sekä luotto- ja finanssilaitosten välisiä suhteita, muun muassa suhteita, joissa kirjeenvaihtajalaitos tarjoaa vastaanottajalaitokselle samankaltaisia palveluja, ja suhteita, jotka on perustettu arvopaperikauppaa tai varainsiirtoa varten;

19) *pöytälaatikkopankilla* luotto- tai rahoituslaitosta taikka luotto- tai rahoituslaitoksen suhteen vastaavaa toimintaa harjoittavaa laitosta, joka on perustettu sellaisella lainkäyttöalueella, jolla sillä ei ole fyysistä toimipaikkaa eikä todellista johtoa, ja joka ei ole sidoksissa säänneltyyn finanssiryhmään.

6 §

Ulkomaisen trustin tosiasiallinen edunsaaja

Ulkomaisen trustin tosiasiallisella edunsaajalla tarkoitetaan tosiasiallista määräysvaltaa käyttävää luonnollista henkilöä, joka on trustin tai trustin kaltaisen oikeudellisen järjestyksen:

- 1) perustaja tai tämän mahdollisesti asettama suojelija;
- 2) omaisuudenhoitaja; *tai*
- 3) edunsaaja.

6 §

Ulkomaisen trustin tosiasiallinen edunsaaja

Ulkomaisen trustin tosiasiallisella edunsaajalla tarkoitetaan tosiasiallista määräysvaltaa käyttävää luonnollista henkilöä, joka on trustin tai trustin kaltaisen oikeudellisen järjestyksen:

- 1) perustaja tai tämän mahdollisesti asettama suojelija;
- 2) omaisuudenhoitaja;
- 3) edunsaaja;
- 4) *vastaavassa tai samankaltaisessa asemassa, kuin edellä 1–3 kohdassa oleva henkilö; tai*
- 5) *jos edunsaajaa ei ole vielä vahvistettu, niitä henkilöryhmiä, joiden pääasiallista etua silmällä pitäen oikeudellinen järjestely tai oikeushenkilö on perustettu tai toimii.*

2 luku

Riskiarvio

3 §

Ilmoitusvelvollisen riskiarvio

Ilmoitusvelvollisen on otettava riskiarvion laadinnassa huomioon toimintansa luonne, koko ja laajuus. Ilmoitusvelvollisella on oltava edellä mainitut tekijät huomioon ottaen riittävät toimintaperiaatteet, menettelytavat ja valvonta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja valvonnan tulee sisältää ainakin:

2 luku

Riskiarvio

3 §

Ilmoitusvelvollisen riskiarvio

Ilmoitusvelvollisen on otettava riskiarvion laadinnassa huomioon toimintansa luonne, koko ja laajuus. Ilmoitusvelvollisella on oltava edellä mainitut tekijät huomioon ottaen riittävät toimintaperiaatteet, menettelytavat ja valvonta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja valvonnan tulee sisältää ainakin:

Voimassa oleva laki

1) sisäisten toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja valvonnan kehittämisen;

2) sisäisen tarkastuksen, jos tämä on perusteltua ilmoitusvelvollisen toiminnan luonne ja koko huomioon ottaen.

Ehdotus

1) sisäisten toimintaperiaatteiden, menettelytapojen, valvonnan ja riskienhallintaa koskevien mallimenetelmien kehittämisen;

2) asiakkaan tuntemisvelvollisuuden, raportoinnin, tietojen säilyttämisen ja työntekijöiden taustaselvityksen;

3) sisäisen valvonnan ja vaatimustenmukaisuuden hallinnan sekä vaatimuksenmukaisuudesta vastaavan henkilön nimittämisen johdon tasolla ja sisäisen tarkastuksen, jos nämä ovat perusteltuja ilmoitusvelvollisen toiminnan luonne ja koko huomioon ottaen.

3 luku

Asiakkaan tunteminen

1 §

Asiakkaan tunteminen ja riskiperusteinen arviointi

Ilmoitusvelvollisen on asiakassuhteeseen liittyviä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä arvioidessaan otettava huomioon uusiin ja jo olemassa oleviin asiakkaisiin, maihin tai maantieteellisiin alueisiin, tuotteisiin, palveluihin ja liiketoimiin sekä jakelukanaviin ja teknologioihin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit (*riskiperusteinen arviointi*).

Tässä luvussa säädettyjä asiakkaan tuntemista koskevia toimia on noudatettava riskiperusteiseen arviointiin pohjautuen koko asiakassuhteen ajan. Lisäksi ilmoitusvelvollisen on noudatettava asiakkaan tuntemista koskevia säännöksiä, kun ilmoitusvelvollisella on lakisääteinen velvollisuus *ottaa kalenterivuoden aikana yhteyttä asiakkaaseen tosiasiallista edunsaajaa koskevien merkityksellisten tietojen tarkistamista varten tai jos ilmoitusvelvollisella on ollut tällainen velvollisuus hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön*

3 luku

Asiakkaan tunteminen

1 §

Asiakkaan tunteminen ja riskiperusteinen arviointi

Ilmoitusvelvollisen on asiakassuhteeseen liittyviä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä arvioidessaan otettava huomioon uusiin ja jo olemassa oleviin asiakkaisiin, maihin tai maantieteellisiin alueisiin *sekä uusiin, kehitettäviin ja jo olemassa oleviin* tuotteisiin, palveluihin ja liiketoimiin sekä jakelukanaviin ja teknologioihin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit (*riskiperusteinen arviointi*).

Tässä luvussa säädettyjä asiakkaan tuntemista koskevia toimia on noudatettava riskiperusteiseen arviointiin pohjautuen koko asiakassuhteen ajan. Lisäksi ilmoitusvelvollisen on noudatettava asiakkaan tuntemista koskevia säännöksiä, kun ilmoitusvelvollisella on *tai on ollut* lakisääteinen velvollisuus hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntönpäntä ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) nojalla *ottaa kalenteri-*

Voimassa oleva laki

alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) nojalla.

2 §

Asiakkaan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen

Ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys vakituista asiakassuhdetta perustettaessa. Lisäksi ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys, jos:

1) liiketoimen suuruus tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien suuruus yhteensä on vähintään 10 000 euroa ja asiakkuus on satunnainen, tai kyse on maksajan tiedot -asetuksen 3 artiklan 9 kohdassa tarkoitetusta varojen siirrosta, jonka määrä ylittää 1 000 euroa;

3 §

Asiakkaan tuntemistiedot ja niiden säilyttäminen

Asiakkaan tuntemista koskevista tiedoista on säilytettävä:

3) oikeushenkilön täydellinen nimi, rekisterinumero, rekisteröimispäivä ja rekisteriviranomainen sekä tarvittaessa yhtiöjärjestys;

Ehdotus

vuoden aikana yhteyttä asiakkaaseen tosiasiallista edunsaajaa koskevien merkityksellisten tietojen tarkistamista varten.

2 §

Asiakkaan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen

Ilmoitusvelvollisella ei saa olla anonyymeja tai tekaistuilla nimillä toimivia asiakkaita. Ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys vakituista asiakassuhdetta perustettaessa. Lisäksi ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys, jos:

1) liiketoimen suuruus tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien suuruus yhteensä on vähintään 10 000 euroa, ja asiakkuus on satunnainen, tai kyse on maksajan tiedot -asetuksen 3 artiklan 9 kohdassa tarkoitetusta varojen siirrosta tai virtuaalivaluuttapalveluiden tarjoajista annetun lain (572/2019) mukaisesta varojen siirrosta, jonka määrä ylittää 1 000 euroa;

3 §

Asiakkaan tuntemistiedot ja niiden säilyttäminen

Asiakkaan tuntemista koskevista tiedoista on säilytettävä:

3) oikeushenkilön täydellinen nimi, rekisterinumero, rekisteröimispäivä, rekisteriviranomainen, *kotipaikan osoite ja pääasiallisen liiketoimintapaikan osoite, jos se eroaa kotipaikan osoitteesta* sekä tarvittaessa yhtiöjärjestys tai yhteisösäännöt;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Vakuutus tuotteisiin liittyvä erityinen tuntemisvelvollisuus

Vakuutus tuotteisiin liittyvä erityinen tuntemisvelvollisuus

Edellä 1 momentissa tarkoitettu edunsaaja on tunnistettava, kun maksu suoritetaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu edunsaaja on *todennettava*, kun maksu suoritetaan.

6 §

6 §

Tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen

Tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen

Ilmoitusvelvollisen tulee pitää kirjaa tosiasiallista edunsaajaa koskevista tunnistamistoimenpiteistä.

7 §

7 §

Asiakkaan tuntemista koskevien velvollisuuksien täyttäminen ilmoitusvelvollisen puolesta

Asiakkaan tuntemista koskevien velvollisuuksien täyttäminen ilmoitusvelvollisen puolesta

Asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet voi täyttää myös muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanut tai rekisteröity 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollista vastaava toimija, jos se on perustettu valtiossa, jonka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen järjestelmä ei muodosta komission arvion mukaan merkittävää riskiä EU:n sisämarkkinalle.

Asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet voi täyttää myös muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanut tai rekisteröity 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollista vastaava toimija, jos *sitä koskevat tässä laissa säädettyä vastaavat asiakkaan tuntemista ja tietojen säilyttämistä koskevat velvollisuudet ja niiden noudattamista valvotaan*, ja jos se on perustettu valtiossa, jonka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen järjestelmä ei muodosta komission arvion mukaan merkittävää riskiä EU:n sisämarkkinalle.

8 §

8 §

Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

Ilmoitusvelvollinen voi 2–4 ja 6 §:ää sovellettaessa noudattaa yksinkertaistettua menet-

Ilmoitusvelvollinen voi 2–4 ja 6 §:ää sovellettaessa noudattaa yksinkertaistettua menet-

Voimassa oleva laki

telyä asiakkaan tuntemiseksi, jos ilmoitusvelvollinen arvioi 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun riskiarvion perusteella, että asiakassuhteeseen tai yksittäiseen liiketoimeen liittyy vähäinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski. Ilmoitusvelvollisen on kuitenkin seurattava asiakassuhdetta tämän luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla poikkeuksellisten tai epätavallisten liiketoimien havaitsemiseksi.

12 §

Kirjeenvaihtajasuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Luotto- ja rahoituslaitoksen tulee salliessaan maksujenvälitystilien käyttämisen varmistaa, että vastapuolena toimiva luotto- tai rahoituslaitos:

1) on tunnistanut asiakkaansa, jotka pääsevät suoraan luotto- ja rahoituslaitoksen tilille, ja

13 §

Poliittisesti vaikutusvaltaiseen henkilöön liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisella tulee olla asianmukaiset riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvat menettelyt sen toteamiseksi, onko asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja, *tai onko hän ollut* poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön perheenjäsen tai poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppani.

Jos asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja on *tai on ollut* poliittisesti vaikutus-

Ehdotus

telyä asiakkaan tuntemiseksi, jos ilmoitusvelvollinen arvioi 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun riskiarvion perusteella, että asiakassuhteeseen tai yksittäiseen liiketoimeen liittyy vähäinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski. Ilmoitusvelvollisen on kuitenkin seurattava asiakassuhdetta tämän luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla poikkeuksellisten tai epätavallisten liiketoimien havaitsemiseksi. *Ilmoitusvelvollinen ei voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, mikäli ilmoitusvelvollinen havaitsee poikkeuksellisia tai epäilyttäviä liiketoimia.*

12 §

Kirjeenvaihtajasuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Luotto- ja rahoituslaitoksen tulee salliessaan maksujenvälitystilien käyttämisen varmistaa, että vastapuolena toimiva luotto- tai rahoituslaitos:

1) on tunnistanut asiakkaansa, jotka pääsevät suoraan luotto- ja rahoituslaitoksen tilille *ja noudattanut näiden osalta jatkuvaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta; sekä*

13 §

Poliittisesti vaikutusvaltaiseen henkilöön liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisella tulee olla asianmukaiset riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvat menettelyt sen toteamiseksi, onko asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön perheenjäsen tai poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön yhtiökumppani.

Jos asiakas tai asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja on poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö, tällaisen henkilön perheenjäsen tai

valtainen henkilö, tällaisen henkilön perheenjäsen tai henkilö, jonka tiedetään olevan tällaisen henkilön yhtiökumppani:

1) ilmoitusvelvollisen ylemmän johdon on hyväksyttävä asiakassuhteen aloittaminen tällaisen henkilön kanssa;

2) ilmoitusvelvollisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet saadakseen selvityksen sellaisen varallisuuden ja varojen alkuperästä, jotka liittyvät kyseiseen asiakassuhteeseen tai liiketoimeen; ja

3) ilmoitusvelvollisen on järjestettävä tehostettu jatkuva asiakassuhteen seuranta.

Henkilöä ei enää pidetä poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä, kun hän ei ole toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä vähintään vuoteen.

4 luku

Ilmoitusvelvollisuus, salassapitovelvollisuus sekä liiketoimen keskeyttäminen

4 §

Epäilyttäviä liiketoimia koskeva salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvollisuutta koskevat poikkeukset

Edellä 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitusvelvollinen saa luovuttaa tiedon siitä, että 1 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty, ja tiedot ilmoituksen sisällöstä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitetulle samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle yhteisölle. *Tieto voidaan luovuttaa myös samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saa-*

henkilö, jonka tiedetään olevan tällaisen henkilön yhtiökumppani:

1) ilmoitusvelvollisen ylemmän johdon on hyväksyttävä asiakassuhteen aloittaminen tällaisen henkilön kanssa;

2) ilmoitusvelvollisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet saadakseen selvityksen sellaisen varallisuuden ja varojen alkuperästä, jotka liittyvät kyseiseen asiakassuhteeseen tai liiketoimeen; ja

3) ilmoitusvelvollisen on järjestettävä tehostettu jatkuva asiakassuhteen seuranta.

Henkilöä ei enää pidetä poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä, kun hän ei ole toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä vähintään vuoteen. *Ilmoitusvelvollisten on vähintään vuoden ajan otettava huomioon kyseiseen henkilöön liittyvä jatkuva riski ja sovellettava edellä 1, 2 ja 3 momentissa säädettyjä toimenpiteitä siihen asti, kun kyseiseen henkilöön ei enää katsota liittyvän poliittisesti vaikutusvaltaiselle henkilölle ominaista riskiä.*

4 luku

Ilmoitusvelvollisuus, salassapitovelvollisuus sekä liiketoimen keskeyttäminen

4 §

Epäilyttäviä liiketoimia koskeva salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvollisuutta koskevat poikkeukset

Edellä 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitusvelvollinen saa luovuttaa tiedon siitä, että 1 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty, ja tiedot ilmoituksen sisällöstä *toiselle kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle konserniyritykselle. Tiedon saa luovuttaa myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitetulle muulle samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään tai muuten samaan konserniin kuuluvalla Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toi-*

Voimassa oleva laki

neelle yhteisölle, jos yhteisöä koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja yhteisöä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa.

Ehdotus

miluvan saaneelle yhteisölle *sekä* samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle yhteisölle, jos yhteisöä koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja yhteisöä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa.

6 luku

Tosiasiallisia edunsaajia koskevat tiedot

2 §

Yhteisön velvollisuus pitää yllä tosiasiallisia edunsaajiaan koskevia tietoja

Kaupparekisterilain 3 §:n 1 momentin 1 ja 4–6 kohdassa tarkoitetun yhteisön, yhdistysrekisteriin merkityn yhdistyksen, uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin merkityn uskonnollisen yhdyskunnan sekä säätiörekisteriin merkityn säätiön on asianmukaisesti hankittava ja pidettävä yllä täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja 1 luvun 5 §:n 2–4 momentissa tai 7 §:ssä tarkoitetuista tosiasiallisista edunsaajistaan ja annettava nämä tiedot pyynnöstä 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetulle ilmoitusvelvolliselle tämän suorittaessa asiakkaan tuntemista koskevia toimia.

6 luku

Tosiasiallisia edunsaajia koskevat tiedot

2 §

Yhteisön velvollisuus pitää yllä tosiasiallisia edunsaajiaan koskevia tietoja

Kaupparekisterilain 3 §:n 1 momentin 1 ja 4–6 kohdassa tarkoitetun yhteisön, yhdistysrekisteriin merkityn yhdistyksen, uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin merkityn uskonnollisen yhdyskunnan sekä säätiörekisteriin merkityn säätiön on asianmukaisesti hankittava ja pidettävä yllä täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja 1 luvun 5 §:n 2–4 momentissa tai 7 §:ssä tarkoitetuista tosiasiallisista edunsaajistaan ja annettava nämä tiedot pyynnöstä 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetulle ilmoitusvelvolliselle tämän suorittaessa asiakkaan tuntemista koskevia toimia. *Tämän lain 7 luvun 1 §:ssä säädettyjen valvontaviranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskuksen tulee päästä tosiasiallisia edunsaajia koskeviin tietoihin ilman aiheetonta viivytystä.*

7 luku

Valvonta

1 §

Valvontaviranomaiset ja ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle

7 luku

Valvonta

1 §

Valvontaviranomaiset ja ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle

Tasavallan presidentin asetuksella eräiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaisten tehtävien

hoitamisesta Ahvenanmaalla (500/2018) on säädetty eräiden tämän lain mukaisten tehtävien hoitaminen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle ja Ålands Lotteriinspektion -nimiselle viranomaiselle.

9 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Ilmoitusvelvollisen sivuliikkeet ja muut yhtiöt

Ilmoitusvelvollisen on noudatettava asiakkaan tuntemiseksi tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa sivuliikkeessään.

Ilmoitusvelvollisen on huolehdittava, että tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia noudatetaan myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa tytäryrityksessä, jonka osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ilmoitusvelvollisella on enemmän kuin 50 prosenttia.

Jos kyseisen valtion lainsäädäntö ei salli asiakkaan tuntemiseksi tässä laissa säädettyjen menettelyjen noudattamista, ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa tästä valvontaviranomaiselle ja asianajajayhdistykselle.

9 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Ilmoitusvelvollisen sivuliikkeet ja muut yhtiöt

Ilmoitusvelvollisen on noudatettava asiakkaan tuntemiseksi tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia *sekä ETA-valtiossa että* muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa sivuliikkeessään.

Ilmoitusvelvollisen on huolehdittava, että tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia noudatetaan *sekä ETA-valtiossa että* muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa tytäryrityksessä, jonka osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ilmoitusvelvollisella on enemmän kuin 50 prosenttia.

Ilmoitusvelvollisen, jolla on toimipaikkoja muissa jäsenvaltioissa, tulee varmistaa, että nämä toimipaikat noudattavat rahanpesudirektiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettuja kyseisen toisen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä.

Jos kyseisen valtion lainsäädäntö ei salli asiakkaan tuntemiseksi tässä laissa säädettyjen menettelyjen noudattamista, ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa tästä valvontaviranomaiselle ja asianajajayhdistykselle. *Ilmoitusvelvollisen tulee lisäksi varmistaa, että sen sivuliikkeet ja enemmistöomisteiset tytäryritykset toteuttavat komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/758 mukaisia vähimmäistoimia ja lisätoimenpiteitä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien vähentämiseksi ja tehokkaaksi hallitsemiseksi kyseisessä valtiossa.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

rahanpesun selvittelykeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain (445/2017) 2 §:n 1 momentin 7 kohta, 4 §:n 1 momentti sekä 5 §:n 3 ja 4 momentti,
sellaisena kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentti laissa 652/2018 ja 5 §:n 3 momentti laissa 576/2019, sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Rahanpesun selvittelykeskus ja sen tehtävät

Rahanpesun selvittelykeskus ja sen tehtävät

Keskusrikospoliisissa on rahanpesun selvittelykeskus, jonka tehtävänä on:

Keskusrikospoliisissa on rahanpesun selvittelykeskus, jonka tehtävänä on:

7) varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanotto ja käsittely, mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettujen jäädyttämisspäätösten edellytysten selvittäminen ja jäädyttämisspäätöksiä koskevien esitysten tekeminen.

7) varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanotto ja käsittely, mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettujen jäädyttämisspäätösten edellytysten selvittäminen ja jäädyttämisspäätöksiä koskevien esitysten tekeminen;

8) operatiivisten ja strategisten analyysien tekeminen koskien rahanpesun, sen esirikosten ja terrorismin rahoittamisen tekotapoja, ilmiöitä, suuntauksia ja menetelmiä.

4 §

4 §

Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa

Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen kannalta välttämättömät tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liikesalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita, taloudellista asemaa tai verotustietoja koske-

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta, mukaan lukien edellä mainitun johtajat ja työntekijät, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen kannalta välttämättömät tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liikesalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olo-

Voimassa oleva laki

vien tietojen salassapidosta säädetään. Päätöksen salassa pidettävien tietojen hankkimisesta tekee selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystöön kuuluva poliisimies.

5 §

Tietojen vaihtaminen

Rahanpesun selvittelykeskus voi perustelusta pyynnöstä luovuttaa 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi. Tietojen luovuttamista koskevaan pyyntöön on vastattava ilman aiheetonta viivytystä. Rahanpesun selvittelykeskus voi asettaa rajoituksia ja ehtoja luovutettavien tietojen käytölle. Tietojen luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, jos se voisi haitata rahanpesun, terrorismin rahoittamisen tai sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen hyöty on saatu, estämistä, paljastamista tai selvittämistä tai tutkintaan saattamista taikka muusta perustellusta syystä. Rahanpesun selvittelykeskus voi luovuttaa tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle myös ilman pyyntöä silloin, kun se on tarpeen tässä momentissa säädettyä tarkoitusta varten.

Ehdotus

suhteita, taloudellista asemaa tai verotustietoja koskevien tietojen salassapidosta säädetään. Päätöksen salassa pidettävien tietojen hankkimisesta tekee selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystöön kuuluva poliisimies.

5 §

Tietojen vaihtaminen

Rahanpesun selvittelykeskus voi perustelusta pyynnöstä luovuttaa 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi. Tietojen luovuttamista koskevaan pyyntöön on vastattava ilman aiheetonta viivytystä. Rahanpesun selvittelykeskus voi asettaa rajoituksia ja ehtoja luovutettavien tietojen käytölle. Tietojen luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, jos se voisi haitata rahanpesun, terrorismin rahoittamisen tai sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen hyöty on saatu, estämistä, paljastamista tai selvittämistä tai tutkintaan saattamista tai jos tietojen vaihtaminen voisi olla ristiriidassa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevien periaatteiden kanssa taikka olla muutoin Suomen oikeusjärjestyksen perusperiaatteiden vastaista. Rahanpesun selvittelykeskus voi luovuttaa tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle myös ilman pyyntöä silloin, kun se on tarpeen tässä momentissa säädettyä tarkoitusta varten. *Rahanpesun selvittelykeskuksen vastaanottaessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, joka koskee toista jäsenvaltiota, sen on viipymättä toimitettava ilmoitus tuon jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle.*

Voimassa oleva laki

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa vastaanottaa ja luovuttaa yhteisesti sovittua menettelyä käyttäen tietojoukkona tai sähköisesti. Rahanpesun selvittelykeskus voi hakea osumatietoja Euroopan unionin jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskuksen ylläpitämästä rekisteristä, jos asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen suostumuksen. Euroopan unionin jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle voidaan antaa oikeus hakea osumatietoja 3 §:ssä tarkoitettusta rekisteristä sen selvittämiseksi, sisältääkö rekisteri tietoja asianomaisen valtion haun kohteesta. Päätöksen tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ja osumatietoihin liittyvien tietojen luovuttamisesta tekee rahanpesun selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystöön kuuluva poliisimies.

Ehdotus

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa vastaanottaa ja luovuttaa yhteisesti sovittua menettelyä käyttäen tietojoukkona tai sähköisesti käyttäen uusinta saatavilla olevaa teknologiaa. Rahanpesun selvittelykeskus voi hakea osumatietoja Euroopan unionin jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskuksen ylläpitämästä rekisteristä, jos asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen suostumuksen. Euroopan unionin jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle voidaan antaa oikeus hakea osumatietoja 3 §:ssä tarkoitettusta rekisteristä sen selvittämiseksi, sisältääkö rekisteri tietoja asianomaisen valtion haun kohteesta. Päätöksen tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ja osumatietoihin liittyvien tietojen luovuttamisesta tekee rahanpesun selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystöön kuuluva poliisimies.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 6 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa xxx/2020, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Pankki- ja maksutilirekisteriin tallennettavat tiedot

Pankki- ja maksutilirekisteriin tallennettavat tiedot

Pankki- ja maksutilirekisteriin tallennetaan seuraavat tiedot maksulaitoksen, sähkörahayhteisön ja virtuaalivaluutan tarjoajan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 3 luvun 2 §:ssä tunnistettavaksi säädetystä asiakkaasta:

1) tilinhaltijan ja sen käyttöoikeudenhaltijan sekä virtuaalivaluutan tarjoajan asiakkaan täydellinen nimi, syntymäaika ja suomalainen henkilötunnus tai sen puuttuessa kansalaisuus, tai jos tilinhaltija tai virtuaalivaluutan tarjoajan asiakas on oikeushenkilö, sen täydellinen nimi, rekisterinumero, rekisteröimispäivä ja rekisteriviranomainen;

Pankki- ja maksutilirekisteriin tallennetaan seuraavat tiedot maksulaitoksen, sähkörahayhteisön ja virtuaalivaluutan tarjoajan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 3 luvun 2 §:ssä tunnistettavaksi säädetystä asiakkaasta:

1) tilinhaltijan ja sen käyttöoikeudenhaltijan sekä virtuaalivaluutan tarjoajan asiakkaan täydellinen nimi, syntymäaika ja suomalainen henkilötunnus tai sen puuttuessa kansalaisuus, tai jos tilinhaltija tai virtuaalivaluutan tarjoajan asiakas on oikeushenkilö, sen täydellinen nimi, rekisterinumero, rekisteröimispäivä ja rekisteriviranomainen *sekä kaikki tilin käyttöoikeudenhaltijat ja näiden luonnollista henkilöä koskevat edellä mainitut tiedot;*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .